

LIETUVISKAS SAVAITRAŠTIS

Išleina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia

Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Redaktorius:
Vincas Rastenis

Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užsisakyti galima kiekvieną metų, nereikia laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Editor
Vincas Rastenis

Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 11 Ats. Nr. kaina 6 c. March 16, 1950 CLEVELAND, OHIO 1950 m. kovo 16 d. Tel.: EN 1-4486 (35-ti metai - 35th year)

MUSŲ VISUOMENĖJE

Lietuvių dailės paroda Waterburyje

Iš New Yorko jau pažįstamos Dailės Parodos sekretoriatas praneša, kad ta paroda vėl atidaroma balandžio 22 d. Waterburyj, Conn. Ji tęsis dvi savaites — iki gegužės 6 dienos. Paroda gauta vieta miesto bibliotekoje, pačiame miesto centre: Central Library, 267 Grand St., Waterbury, Conn.

Be dailės kūrinių — tapybos ir grafikos — paroda apims ir tautodailės dalykus, atsiųstus iš Vokietijos. Prie jų bus prijungta dar tie tautodailės darbai, kurie bus gauti iš Connecticuto valstijoje gyvenančių lietuvių ir kurie turi didelę meninę vertę. Parodoje bus rodoma filma iš tremtinių gyvenimo Vokietijoje.

Parodos lankymas bus nemokamas. Išlaidos, kurių bus apie 1,500 dolerių, bus dengiamos iš aukų, parengimų ir parodos leidinių.

Jau sudarytas parodos centrinis garbės komitetas. Jame dalyvauja miesto majoras Snyder, Connecticuto valstijos kongresmanas Peterson, amerikiečių dailininkų atstovai bei ryškūs Waterburio amerikiečių kultūrininkai ir lietuvių visuomenės veiklesnį asmenys iš Waterburio, Hartfordo, New Britaino, New Haveno, Ansonijos.

Parodos meninė dailė tvarko dailininkas Ed. Krasauskas.

Parodos tvarkomojo komiteto rūpestis yra, kad ji būtų apilankyta kuo didesnio skaičiaus žmonių ir kad ta pačia proga būtų vis didesnam skaičiui Amerikos gyventojų pavaizduota Lietuvių Tautos persekiojimai ir jos pastangos į laisvę. Tam tikslui prie meno narados norima prijungti ir visa tai, kas galėtų lankytojus vaizdinau suapžindinti su komunizmo padarytomis skriaudomis Lietuvai. Paroda eina šūkiu: "Už Lietuvos Laisvę!"

Parodos vyriausiuoju tvarkytoju Waterburie yra sutikęs būti dr. M. J. Colney.

Visos Connecticuto lietuvių organizacijos ir visi lietuviai kviečiami parodos talkon.

Protestas prieš vokiečių "pasiteisinimus"

Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Sąjunga, ryšium su Wuertembergio vidaus reikalų ministerio padarytu pareiškimu, kad pabaltiečiai, lenkai ir ukrainiečiai (jų tarpe ir lietuviai) koncentracijos stovyklose buvo laikomi tik dėl "patapų trūkumo", atitinkamoms įstaigoms įteikė protestus. Drauge buvo pateikta ir LTM Skyriuje esanti dokumentacinė medžiaga apie nacių nužudytus ir kalintus lietuvius bei aktyvią antinacinę veiklą Lietuvoje 1941-44 metais.

Protestuose pabrėžiama, kad lietuviai būvę nacių koncentracinių stovyklų kaliniai visuomet ir visur išdrįs pareikšti savo protestą prieš bet kokią melagingą ir šmeižtą akciją, kuri bus nukreipta prieš Lietuvą ar lietuvius, nežinint iš kurių vokiečių valdžios ar privačių sluoksnių ji būtų išėjusi.

Registruokimės lietuviais

Balandžio mėnesį turime parodyti teisingesnį lietuvių skaičių Amerikoje

Nė vienas lietuvių kilmės asmuo neturi užsirašyti esąs kitoks. Neteisingas kilmės nurodymas yra melas, kenksmingas mums patiems ir nepageidautinas Dėdei Samui. Išaiškinkime tai visiems, kurie to dar nesuprato!

Balandžio mėnesį Dėdė Samas skaičiuos savo gyventojų nosis. Toksai apskaičiavimas, kurį atlieka Prekybos Departamentas, įvyksta kas dešimt metų. Pakutinis surašinėjimas bei registracija, įvykusi 1940 m., oficialiai nustatė gyventojų skaičių 131.669.275. Šių metų cenzas numato surasti apie 150.000.000.

DIRVOJE jau buvo rašyta, kad šiam darui Cenzo Biuras sumobilizavo 150.000 surašinėtojų armiją, kuri ryžtasi nepraleisti nei vieno kaimo, nei sodų. Šį kartą surašinėjimas bus platesnis ir išsamesnis.

Gyventojai turės teisingai atsakyti į 33 klausimus. Bus renkamos žinios ne tik apie gyventojų tautybę, tikybą, kalbą, amžių, lytį, etc., bet ir apie butus (housing), agrikultūrą, irrigaciją ir kanalizaciją.

Šios visos žinios apie žmogaus ir ūkio resursus Dėdei Samui labai reikalingos. Kad skaičiai ir žinios būtų tikslesnės, gyventojų bendradarbiavimas yra būtinal reikalingas.

Dėl netikslumų, įvykusių surašinėjimuose praity, mažumų tautos, ypač lietuviai, turi pagrindo Dėdei Samui pasiskųsti. Dabar kaip tik laikas būtų paklausti Cenzo Biuro duris ir užklausti, kodėl lietuvių kilmės amerikiečiai, kurie kalbinių grupių sąraše skaičiumi užima 13-tą vietą, neturi prideramos vietos statistikoje, kaip pvz. mažesnis tautos — suomių ir graikų.

Šie skaičiai aiškiai parodo, kad mūsų įjėda apie milijoninių lietuvių kilmės amerikiečių skaičių turi tvirtą pagrindą. Išskyrus lenkus, mūsų pretenzijos šiuo atžvilgiu mažiausios.

Dabar pažiūrėkime, kiek tikslūs tie oficialūs Cenzo duomenys. Pavyzdžiui, paimekime mums istoriškai artimus ukrainiečius.

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Todėl programinėje kalboje, kurią parašė vyriausybė, o skaitė karalius (Anglijos karalius savo nuomonės viešose reikaluose neturi — jis tik paskaito, ką jam parašo ir duoda paskai-

tyti...), vyriausybės programa buvo išdėstyta labai kukliai. Joan didesni klausimai nebuvo liesti, nieko nepasakyta apie tolimesnius nacionalizavimus...

Be jau anksčiau parlamente buvo nutarta nacionalizuoti visą Anglijos geležies ir plieno pramonę. Tas nutarimas turėtų būti pradėtas vykdyti nuo 1951 metų sausio 1 d.

Churchills, žinoma, tuojau ir paklausė: o kaip gi su geležimi ir plienu. Atliek atsakė, kad kas nutarta, tas ir bus daroma...

Tai buvo proga tuojau išbandyti parlamento pasitikėjimą. Balsavime pasirodė už vyriausybę 310, prieš — 296. Atrodo,

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Anglijos vyriausybė po pastarųjų rinkimų pakibo tikrai ant plono siūlelio. Parlamente už savo pečių ji turi 315 balsų, o opozicijai yra 309. Skirtumas tik 6 balsai. Mažiausias susvyravimas darbių tarpe ir... daugumos nebėra. Tiesa, Churchillio partija turi ne 309, o tik 297 balsus, likusieji yra 9 liberalai ir 3 įvairūs "nepriklausomieji", bet šis neaiškis tuzinas darbių vyriausybės vis tiek "nešildo".

Ar grįš karalius į Belgiją?

Praėjusį sekmadienį Belgija balsavo, kas daryti su karalium: leisti jam atgal į sostą, ar ne. Karalių palaiko katalikų partija, o jam labiausiai priešinosi socialistai, kurie prikašioja jam, kad karo metu jis be reikalo pasidavė vokiečiams ir nelaisvę ir kad, esą, pataikavęs Hitleriui.

Karalius gyvena Šveicarijoje nuo karo pabaigos. Jis pareiškė, kad sutinkas grįžti tik tuo atveju, jeigu už jo grįžimą balsuos ne mažiau, kaip 55%.

Balsavime dalyvavo 58% turinčių teisę balsuoti, o už karaliaus grįžimą pasisakė 57%, prieš — 43%. Taigi karalius sąlyga yra patenkinta. Bet...

Visuotinis balsavimas čia turėjo tik patariamąsias reikšmes.

Pereitą sekmadienį ir sovietuose buvo "rinkimai". Kitaip sakant, žmonių vartymas sumestis iš anksto atspausdintas vieno dės kortelės. Susidomėjimo šiais rinkimais negali būti, nes iš anksto žinoma, kas bus "išrinktas", kadangi ten negali būti taip ar kitaip. Vienintelis dalykas, kuris kelia spėjimų, koks balsų procentas bus nutarta paskelbti spaudoje: 99.55 ar 99.56...

Ir vis dėlto Maskva organizavo didžiausią "teatrą". Ir "diegi vyrai" kalbas sakė. Molotovas tarp ko kita pareiškė, kad pavojaus taikai visada bus, kol pasaulyje bus kapitalistinių kraštų... Bet vandenilio bombos Maskva nebijanti, kadangi, sako, tos bombos dar nėra!

Prancūzai streikuoja

Prancūzija per paskutines dvi savaites pergyveno didelę streikų bangą: metalo pramonėje, tekstilėje, Paryžiaus požeminiuose traukiniuose, autobusų linijose, gase ir elektros įmonėse...

Be didžiausias pasaulio dėmesys yra nukreiptas į uostų darbininkų streikus, kurie turi daugiausiai politinės, negu ekonominės reikšmės. Šitie streikai yra kurstomi komunistų ir jie yra tikra "šaltojo karo" dalis.

Mat, šiomis dienomis iš Amerikos pradėdami gabenti ginklai į Prancūziją pagal Atlanto sutartį. Tai yra pradžia Vakarų Europos ginklavimo prieš galimas sovietų užpuolimą. Maskva, žinoma, nori visokiais būdais sutrukditi tą apsiginklavinimą. Tad ir siūdo savo paklausius tarnus komunistus, kad keltų streikus uostuose ir kliudytų tuos ginklus iškrauti.

Prancūzijos parlamentas, po didžiausio triukšmo ir muštynių, priėmė įstatymą, kuriuo numatomos nuo penkerių iki dešimties metų bausmės už tokį sabotazą. Už įstatymą balsavo 393, prieš jį — vieni komunistai, kurių Prancūzijos parlamente (rinktame beveik prieš ketverių metus) yra 186. Bet ir įs-

Galutinai turi spręsti parlamentas. Parlamente viena katalikų partija neturi tiek balsų, kad priimtų karaliui palankų sprendimą. Reikia, kad prisidėtų bent liberalai. Bet tie dar prieš rinkimus pasakė, jog sutiksį su karaliaus grįžimu, jeigu už karalių bus dauguma balsų ne tik flamandiškoje, bet ir valoniškoje Belgijos dalyje, o taip pat ir pačiame Briuselyje, Belgijos sostinėje. Tačiau dauguma balsų susidarė tik flamandiškoje (germaniaiškai kalbančioje) dalyje. Prancūziškoje dalyje už karalių daugumos nesudarė.

Taigi, nors bendrai 57% pasisakė už karalių, parlamentas gali nutarti kitaip.

Ir sovietuose "rinkimai"!

tatymą išleis komunistai vis dėlto sugebėjo suorganizuoti streikus Marselio ir Bordeaux uostuose.

NAUJA VYRIAUSYBĖ GRAIKIJOJE

Graikijoje rinkimus laimėjo centro partijų grupė ir vyriausybę sudaryti pavesta stipriausios centro partijos vadui generolui Plastiras. Jis yra žinomas antikmuonistas, bet yra savo aiuku ir Graikijos karalių išvies.

RUBLELIS...

Tarp kitų socialistinių teorijų buvo žinoma ir ta teorija, kad įvykdžius socializmo programą gyvenime nereiks pinigų. Ne visi socialistai tos teorijos stipriai laikosi, bet bolševikai pradžioje tikrai skelbė, kad tarp kitų "buržuazinių prietarų" būsią panaikinti ir pinigai.

Ketvirtame bolševikų viešpatavimo dešimtmetyje Rusijoje vis dar tebėra pinigai. Ir jų yra daug. Tik jie nebeturi tos vertės, kurią kadaise turėjo...

Dabar Maskva išdidžiai pasiskelbė, kad rublis vėl remiamas auksu. Vienas rublis esąs vertas 0.222168 gramo gryno aukso. Tai tik apie pusantro buvusio lietuviško lito ir tik apie ketvirtadalį buvusio priešbolševikinio rublio...

Tai nebe rublis, o tik rubelis...

Skelbiama, kad dabartinis sovietų rublis esąs lygios vertės, kaip Amerikos "kvoteris". Kad gi būtų...

Pačioje Maskvoje už tą rublį nenupirksi nei trečdaliao ar ketvirtadaliao to, ką nuperki už amerikini "kvoterį". O visur kitur tas rublis nė tiek nėra vertas. Nes pati Maskva iš užsienių savo rublių atgal neįleidžia ir savo prekes visiems nori parduoti tik už dolerius.

Manoma, kad dabar iš Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Bulgarijos, na — iš Rytinės Vokietijos Maskva viską ima "pirkti" už savo rublius...

ŠIOJE ŠALYJE

COPLON IR GUBICEVO byla byla pasibaigė paskyrimu jiems po 15 metų kalėjimo. Gubičevui tačiau bausmė suspenduojama, jeigu jis sutiks būti deportuotas į Sovietų Sąjungą, kurios agentas jis buvo. Coplon, buvusi Amerikos Teisingumo Departamento valdininkė, šitos galimybės kalėjimo išvengti neturi. Bet ir Gubičevs, iš pradžių pasvyravęs, paskui sutikęs su pasiūlymu, pagaliau atsisakė būti deportuojamas. Tiesa, jis dar nepripažįsta, kad jam geriau Amerikos kalėjimas, negu grįžimas į "rojų". Sakosi, kad liekas kovoti dėl išteisinimo, duosiąs apeliaciją. Bet... Jis puikiai žino, kad antrą kartą tokio pasiūlymo negaus. Vis dėlto mažesnė rizika 15 metų Amerikos kalėjimo, negu numatomas "tėvelio paglostymas"...

Coplon advokatas pareiškė, kad kreipsis į aukštesnę teisimą. Apeliacijos pagrindas — kad prokuratūra naudojosi nelegaliai įgytomis informacijomis (slaptu telefoninių pasikalbėjimų klausymu) ir kad pakeitus advokatą nebuvo duota pakankamai laiko naujam advokatui su byla susipažinti. Kadangi telefoninių pasikalbėjimų klausymas bylos sprendimui buvęs ne esminės reikšmės, tai tik antrasis pamatas apeliacijai duoti vilties, kad byla dar kartą bus persvarstyta. Galimas dalykas, kad tik tuo sumetim Coplon ir pakeitė savo advokatą pačiame bylos svarstymo įsibėgėjime.

SENATORIUS MCARTHY, kuris tvirtina, kad Valstybės Departamente dar tebedirba mažiausia 58 komunistai, susipačiojo, kai buvo paklaustas, ar jis gali nurodyti jų tarnautojų pavardes. Tuo tarpu jis nurodė tik vieną tarnautoją Dorothy Kenyon, kuri lėgi pereitų metų gruodžio mėnesio buvo šios šalies delegacijos tarnyboje prie Jungtinių Tautų Organizacijos. Bet dabar ji jau nėra Valst. Departamento tarnyboje. Toji, tarp ko kita, nepripažįsta priklausanti kokiam nors komunistinei organizacijai. Toliau senatorius paminėjo ambasadorių Jessupą, kuris esąs nepaprastai palankus komunistų reikalams. Kiek žinoma, ambasadorius Jessupas yra žymus "kveikeris", apie kurių nuolaidumą komunistams pereitą vasarą DIRVOJE buvo plačiai rašyta. Kad jis būtų komunistas, ar priklausytų kuriai nors jų "fronto" organizacijai, įrodymų, žinoma, nėra. Pagaliau, senatorius McCarthy paminėjo, kad Achesono žmona (ne Valst. Departamento tarnautoja) davusi 2 dolerius kažkokiai organizacijai, kuri, pasirodo, esanti komunistų kontroliuojama. Iš to susidaro išpūdis, kad senatoriaus McCarthy kaltinimai tuo tarpu nerimti. Jis dar žada savo kaltinimus konkrečiau paremti ir nurodyti daugiau pavardžių... Bet keista, kad iš anksto nurodęs tikslų komunistų skaičių departamente, paskui taip ilgai "kišenėse" ieško jų pavardžių...

ANGLIES BENDROVĖS, pasirašiusios naują sutartį su unija, jau kalba, kad reikės pakelti anglies kainą nuo 10 iki 25 centų tonai dėl padidėjusių išlaidų...

PHILADELPHIA. PA.

LOTERIJA TREMTINIAMS — LIGONIAMS PAREMTI

Pernai kelių veiklių BALFO veikėjų — adv. P. Čedino, A. Kaniušio, kun. St. Railos, H. Kemeklio rūpesčiu surengta loterija, kuri davė grynų pelno apie \$2,000. Šimet balandžio 24 d. vėl įvyksta loterija tremtinių ligonių naudai.

Laimėjimų net 80. Jų tarpe 6 nauji 1950 m. modelio automobiliai, du laimėjimai po \$500, keli televizijos aparatai, 5 laimėjimai po \$100 ir tt.

Visas pelnas skiriamas per BALFO centrą ligoniams tremtiniams Vokietijoje šelpti. Lošime dalyvauja ir bilieto pardavėjas: jis gali išlošti net du naujus automobilius — Ford ir Chevrolet. Bilietai pažymėti spausdintu įrašu "United Lithuanian Relief Fund of America".

Lošimo diena — balandžio 24 — jau greit bus čia pat. Tačiau keista, kad patys buvę tremtiniai neprideda prie to vėjus. Ko gi mes norėtume susilaukti iš seniau atvykusių? Geri ar blogi pavyzdžiai užkrečia. Atrodo, kol nevilis, visi Philadelphia buvę tremtiniai turėtų vieną įjungti į bilietų platintą.

Kiekvienas buvęs tremtinys tegul išplatina 12 bilietų.

Atsiras ir tokių, kurie aimu, jog 12 bilietų išplatinti sunku... Noro reikia. Rytų reikia. Suprasti reikia pasibaisėtiną būklę džiovininkų ir kitų liekančių Vokietijoje brolių ir sesių. Gal kelias mėnesius išgyvenus Amerikoje jau kai kuriems išbėso skurdūs ligoninės gulinių mūsų tautiečių vaizdai? O tie vaizdai baisūs. Tik nuostabu ir skaudu, kad turime graudenti buvusių tremtinių širdis.

Gal daugumas nežino, kad tokia loterija rengiama? Jei kalbėti apie sunkumą, tai tenka priminti, jog vienas kitas tremtinys jau yra išplatinęs po 30 knygelių. Yra vienas, kuris bando išplatinti net kelis šimtus

ELIZABETH, N. J.

BROLIAI AMERIKOS LIETUVIAI — MUSŲ DZIAUGSMAS IR PARAMA

Šį kartą noriu išskirti asmenis, kurie nuopelnus V. ir I. Budreckių, Elizabeth, N.Y.

Ši šeima, radusi gerą gyvenimą naujojoje tėvynėje Amerikoje, visą laiką turėjo glaudžius ryšius su senąja tėvyne Lietuva. Užot išėjusi kuriame branginame kurorte, jie dažnai važiuodavo Lietuvoje pakvėpuoti Lietuvos oru, paieškoti atgailos gražioji lietuviškoji gamtoje, paguosti Lietuvoje paliktus seseris, brolius, kaimynus.

Budreckis kilimo radviliškietis. Visa parapija žinojo jų parvažiavimą. Jų nuopelnais dažnai būdavo šviesu Radviliškio bažnyčioje prieš Dievo altorių. Jų parvažiavimą įsūdavo ir graži, padori pasilinksminimo vieta. Pavyzdžiui, gegužinėje (piknik) jie nusamdydavo orkestrą, nupirkdavo kelias bačkas alaus ir — eikite visi, kas norite!

Jie rasdavo kalbą ir su pavargusių nuo gyvenimo naštos kaimynų ir su aukštu pareigūnų. Jų šeima, pratusi amerikietiški galvoti, nepaisė "titulų", prie kurių mes buvome spėję priprasti.

Dabar Budreckiai, giliai atjaušdami lietuvių vargus tremtyje po antrojo pasaulinio karo, daug kam pagelbėjo atvažiuoti į šį kraštą, duodami darbo ir buto garantijas, ir daug kam padėjo visokiuose naujojo gyvenimo rūpesčiuose, pasiekus laisvuosius Amerikos krantus. Jų nuopelnų dėka, daug kas laimėnigai įsikūrė ir gražiai gyvena naujojoje tėvynėje Amerikoje.

Radviliškietė Tremtinė

knygelių po 12 bilietų. Bet to maža. Loterijos vajuje turime dalyvauti visi!

Vajui vadovauja buvęs tremtinys H. Kemeklis. Jis skundžiasi, jog jį palikusi kariuomenė: jis galįs bilietų platintimo vėjus mūšį ir pralaimėti. Būtų gėda mums visiems. Negi norėtume to?

Neatidėliokim. Šiandien ar ryt nueikite į lietuvišką banką "Liberty", 204 N. Broad St., Phila. Pa., ir kreipkitės į H. Kemeklį. Paimkite bent po vieną knygutę išplatinti. Negi mes leistume šiam labdariniam darbiui pusiau kely sugrūti?

SVENTOJOI VALANDA

Kovo 5 d. Philadelphiajioje surengta Sventoji Valanda, kuri sutelkė didžiulį šv. Petro ir Pavolo katedron apie 1,300 žmonių.

Ar pati tos Sventosios Valandos idėja, ar jos numatytas tu-

Sekmadienį, kovo 26 d., 8:30 val. Clevelande, pirmasis ČURLIONIO ANSAMBLIO koncertas. Kitų miestų lietuviai, atvykite pamatyti ir išgirsti. Skubėkite užsakyti bilietus telefonu (vakarais) Cleveland, TY-1-1909 arba laišku, rašydami šiuo adresu: Mr. J. Stempuzis, 1152 Dallas Rd., Cleveland, Ohio.

PAVEIKSLAI IS TREMTIES

Kovo 11 d. Detroite Balys Gaidžiūnas, neseniai atvykęs iš Vokietijos, parodė įdomius paveikslus iš lietuvių gyvenimo tremtyje.

Žmonių buvo prisirinkę gana daug, todėl ir pelnas buvo neblogas ir jis paskirstytas į tris dalis: už paveikslų rodyką, A. L. Tautinei Sąjungai ir įkurdinimo Komitetui.

Paveikslų rodyką suruošė A. L. Tautinės Sąjungos 4 skyrius. Didžiausią organizavimo dalį atliko agr. Tomas Dambrauskas.

LITERATūros IR MENO VAKARAS

Pirmą kartą mūsų mieste buvę tremtiniai sumanė surengti literatūros ir meno vakarą. Jis įvyko sekmadienį, kovo 12 d. buv. Lietuvių Svetainėje.

Programoje dalyvavo muzi-

kai: komp. Br. Budriūnas ir smuikinininkas Vl. Motiekaitis, solistas Kaz. Stašaitis ir poetai: Alė Rūta - Nakaitė - Arbačiauskienė, Marija Sims ir Jurgis Kastytis Gliūda. Buvę pasižadėjęs dalyvauti ir Vyta. Alantas, bet pastarasis susirgo.

Solistas Stašaitis padainavo Br. Budriūno harmonizuotas dainas: "Kas bernelio sumanyta" ir "Oi kas sodai do sodeliai". Stašaitis akompanavo komp. Budriūnas. Alė Rūta skaitė savo kūrinį: poezijos "Kas parves" ir "Rugpjūčio pabaiga", prozos "Sekmadienį" ištrauką.

Kastytis Gliūda skaitė savo humoreskas "Sveika Amerika", šešių eilėraščių rinkinį.

Marija Sims skaitė savo eilėraščių, apibūdinamą aplinkumą, kuri paskatino juos tokius rašyti. Ji skaitė šiuos eilėraščius: "Lietuvos tremtinių", "Kalėdų varpai", "Tėvynės sapnuose", "Tarp gėlių", "Tavęs netekus" ir "Ligi ryto".

Vladas Motiekaitis smuiku pagrajo Budriūno "Raudą" ir "Mariją", o taip pat savo kompoziciją "Giedu dainelę". Motiekaitis akompanavo vieną svetintautę pianistę.

Dalyvavusieji sako, programa esą sužavė. Tik gaila, kad laisvą maža žmonių susirinko.

Iš vietinių, kurių dalyvavo vos tiksliai keli, aš ir nesitikiu ten

matyti, nes jie nežino, kas tas literatūros vakaras yra. Kai vieną savo pažįstamą pakviečiau ateiti, ji paklausė, kas ten dėsia, o kai pasakiau, kad skaitysimės savo kūrinius, tai ji įsijeižė sakydama: "Tai ką, jau jūs mus ant juoko laikote. Argi mes maži vaikai, kad mums reikia pasiklaityti? Mes ir patys pasiskaitome".

Tada ir supratau, kad neverta kviešti ir kitų, nes prie tokių dalykų žmonės reikia po truputį pripratinti. Iš buvusių tremtinių aš tikėjau daugiau, nes jie jau beveik visi supranta, kas ta literatūra, bet reikalauji ir iš jų negalima, nes ir čia galima suprasti, kad tik tas eina kitų klausyti, kuris pats tais dalykais domisi.

Mes labai aukštai įvertiname tuos, kurie dalyvavo ir taikiai, ramiai išklaušė suruoštos programėlės. Mes žinome, kad dalyvavusieji yra arti mūsų minčių, arti mūsų jausmų. Yra žinoma, kad vienas rusų rašytojas, kai jam buvo suruoštas jo kūrinių skaitymo vakaras, ir atėjus tik vienam klausytojui, kantriai savo kūrinius perskaitė ir išėjo patenkintas. Tas duoda ir mūsų kolonijos kūrėjams vilties, kad juos vis dėlto pažino gražus būrelis žmonių.

Tikiu, kad kitame panašiam kūrėjų vakare jau bus daug daugiau susidomėjusių.

BUFFALO, N. Y.

ISTORINIS MINĖJIMAS

Nedidelė Buffalo lietuvių kolonija, Neišskirdami mažųjų piriukų, priskaitome iki 40-ties prieš kelias dešimt metų čia apsigyvenusių ir tiek pat naujai atvykusių. Tačiau ir šis negausus lietuvių būrelis vasario 18 d. įstengė tinkamai paminėti mūsų brangiąją Nepriklausomybės šventės sukaktį. Šis minėjimas čia gyvenantiems lietuviams yra istorinis, nes Buffalo mieste suruoštas pirmą kartą.

Jį organizavo SLA 304 kuopa, kurios pirmininku yra M. Kajokas. Ši kuopa nuolat dirba.

Pirmoje dalyje R. Masilionis pasveikino susirinkusius, kelias sakinius priminė šios sveigos prasmę ir paprašė "Marija, Marija" giesmės giedojimu pagerbti visus žuvusiuosius dėl Tėvynės laisvės. Prisiminti knygnėšiai. Kražių kankiniai, nepriklausomybės kovų savanoriai, bolševikų ir nacių nukankintieji baudžiamosiose stovyklose, dabar žūstą ir žuvę partizanai.

Po to J. Valickas ir K. Gamziukas skaitė paskaitas.

Pirmasis papasakojo apie Lietuvos laisvės kovas iki 1918 m., — sol. J. Armonienė, muz. P. Armonas, Baltrušaitis ir naujai susiorganizavę vyrų kvartetas, vad. J. Adomaičio.

Antroji programos dalis buvo ypač miela staigmena: ansambliniu stiliumi pastatytas trumpas vaizdelis "Subatvakaris Lietuvos kaime". Tai maža, linksma intrygėle apjungta lietuvių dainų ir šokių pynė. Spalvinga scena, nuširdus, paprastas vaizdelio atlikimas sukėlė gvyą publikos susidomėjimą ir pritarimą.

Dekoracijų ir scenos parengimui teko skirti ne vieną nemigo naktį. Šio darbo vaisiai — tai įrodymas, kad norint ir vargiantį įtampa fabrikuose neužkerta kelio savajai veiklai. Skautai St. Ilgūnas, V. Nakas ir J. Sodys parodė čia daugiausia pasisėvėtimo ir darbo.

Vakaras buvo baigtas bendru pasilinksminimu, vaisėmis, šokiais, pajavirinant nuotaiką dainomis ir juokais.

Iš 103 dol. pelno AL Tarybai paukuta 25 dol.

BUVUSIŲ TREMTINIŲ D-JOS SUSIRINKIMAS

Sekmadienį kovo 26 d. 1 val. p. p. buvusio Lietuvių svetainės įvyks visuotinis Buv. Tremtinių D-jos susirinkimas. Valdyba kviečia visus dalyvauti.

BUDRIŪNO CHORAS TARPTAUT. INSTITUTE

Tarptautinio Instituto koncertų direktorė jau antrą kartą pakvietė Br. Budriūno vedamą Radijo Klubo chorą dalyvauti programoje. Instituto koncertas bus gegužės mėn. Art Institute didžiojo auditorijoje. M. Sims

INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SUSIRINKIMAS

Kovo 26 d., tuoj po pamaldų, šv. Antano parapijos mokykloje įvyks Buv. Tremtinių Inžinierių ir Architektų D-jos susirinkimas. Visus inžinierius, architektus ir dirbančius technikos srityje kolegiskai kviečiame dalyvauti. Atskirais pakvietimais kviešti nenumatoma. Valdyba

ALTS-4 SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos 4 skyriaus mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 19 d., 12:30 val. po pietų, šv. Antano parapijos mokykloje, 25th ir Vernor H'way.

ALTS 4-to Skyriaus Valdyba

antrasis apie nepriklausomą gyvenimą.

Paskaitininkams padėkota tikrai nuosirdžiais plojimais. Pirmoji dalis baigta Lietuvos ir Amerikos himnais.

Antroji dalis dar labiau sujaudino klausytojus solistų, dueto, kvarteto atliktomis lietuviškomis dainomis, mūsų mažųjų pašoktais tautiniais šokiais, jų deklamuojamomis eilėmis.

Kur banguoja Nemunėlis, Kur šėsupė miela plaukia, Ten Lietuva mano brangi, Tenai širdis mane traukia — ne vieno klausytojo akys matėsi tėvynės meilės ir jos ilgesio sužadinta asara. Tai daug daugiau pasako, kaip smulkus programos atpasakojimas...

Toliau iki vėlyvos nakties truko pašnekesiai, vaišės. Buvę svečių iš plačiųjų Buffalo apylinkių ir Niagara Falls.

Šia proga dar norėtusi paminėti ir kitus lietuviškuosius Buffalo pragiedrusius.

Jau antrą kartą ligoniams į Vokietiją siunčiami maisto siuntiniai. Šį kartą šiam tikslui suaukta 38 dol. ir įvairaus maisto, 8 maisto siuntiniai pasiųsti į Gautingo džiovininkų sanatoriją. Šio darbo labai energingai imasi Vaitėnienė, Clainienė, Aponienė, Dambrauskienė, Br. Masiulionienė ir kt.

Naujai atvykusiems pirmuose jų žingsniuose daug širdies parodo ir padeda Aponiai, Clainienė, Dambrauskai ir kt.

V. Ž.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo programa DIRVOS spausdinimo priemonės pagerinti aukojo šie skaitytojai:

Mason J., Pasadena, Cal. - \$2.00
Petriks V., Del-Mar, Cal. - 2.00
Pielaitis A., Mechanicville, N. Y. - 1.50
Skirka A., Bridgeport, Conn. - 1.50
Kristaponis E., Clairton, Pa. - 1.00
Blauzdis J., McKees Rocks, Pa. - 1.00
Sharkus V., Montello, Mass. - 1.00
Velzys V., Baltimore, Md. - 1.00

LOS ANGELES, CALIFORNIA

ISPUDINGA LIETUVIŲ PARAPIJOS SVENTE

Dalyvavo vyskupas Manning D. D. • Šventės išklmė buvo filmuojama. • \$4,000 naujos bažnyčios fondui.

Kovo 5 d. Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapija atšventė savo globėjo šventę, kuri pralaido su nepaprastu pasisekimu.

Šventė prasidėjo iš pat ryto — pirmąja vaikų komunija.

Po to sekė vienos seniausios Kalifornijos lietuvių šeimos Prano ir Elzbiotos Morkų 50 metų moterystės jubiliejaus palaiminimas. Prieš pat mišias, 11 val., į bažnyčią, kuri buvo perpildyta vietos lietuvių, atvyko J. E. vyskupas Manning, kuris yra Los Angeles arkivyskupo padėjėjas. Iškilmingas mišias laikė kanauninkas Kazimieras Stepovicius ir gilų religinio - patriotinio turinio pamokslą pasakė parapijos vikaras kunigas Jankus. Pamaldų metu giedojo parapijos choras, vedamas muziko Skridulio.

Po pamaldų vyskupas Manning tarė žodį lietuviams. Jis tarp kita ko pasakė, kad "vakar kentėjo mano tauta (jis yra airis), šiandien kenčia jūsų tauta". Po pamaldų vyskupas priėmė parapijos, draugijų ir spaudos atstovus, Lietuvos garbės konsulą ir kt. Čia su juo pasikalbėjo dr. Bielskis, ALT Los Angeles skyr. pirm. St. Raštikis ir kt.

Vyskupui išvykus, parapijos salėje prasidėjo bankietas. Bankieto metu pasakė kalbas parapijos klebonas kun. Kučinskas, prof. Biržiška, konsulas Bielskis, adv. Kazlauskas ir visa eilė kitų. Naujos bažnyčios statymo fondui per pora valandų buvo surinkta arti \$4,000.

Bankieto metu buvo pagerbti ir visi Kazimierai, kurie sėdėjo už garbės svečių stalo. Jiems šventės dalyviai sugiedojo Ilgiasius Metų. Vienas iš Kazimierių, ir laisvojo Lietuvos gerai buvęs pažįstamas Lukšys, padėkojęs Kazimierių vardų už "Ilgiausius ir vaisingiausius metų deklamuojamomis eilėmis".

Po bankieto buvo meninė programa, kuria atliko solistai Fl. Korsak ir Vilniaus operos solistas Vl. Baltrušaitis. Po ju sekė parapijos choras, Tiek solistai, tiek choras iš svečių susilaukė

LIETUVIŲ KALBOS VADOVĄ patogiausia užsisakyti, siunčiant \$2.50 šiuo adresu:

Mr. J. Audėnas
14 Townsend Street

Dailininko Česlovo Janušo iš tremties atsiųstų gražių Baltijos jūros ir Lietuvos gamtos vaizdų bei medinių lėkščių galima įsigyti per:

K. Motuzas, 107-33 117th St., Richmond Hill 19, N.Y.

nuosirdžios padėkos. Jauna lietuvaitė Mickūtė, pradžios mokyklos mokinė, jautriai padėkdamavo tai dienai skirtą, jos motinos parašytą eilėrašį.

Pagaliau buvo loterija, kurioje stambiausias laimėjimas buvo didelis šaldytuvas, paaukotas Deringių.

Šventės programa buvo rūpestingai paruošta, tarpianči ją teisininko Dapšio paskaitą apie šv. Kazimierą.

VL Bakūnas

PADĖKOS

Šiuo noriu pareikšti savo nuosirdžią padėką Senosios R. Kat. Bažnyčios (Old American R. Cath. Church) vyskupui kun. dr. Z. K. Vipartui, gyvenančiam Westville, Ill., kuris, Lietuvių Protestantų Sąjungos pirmininko dr. M. Devenio prašomas, suteikė man ir mano žmonai garantiją atvykti į U.S.A. Didžiai gerbiamas vyskupas padėd nepaprasto nuosirdumo ir pagalbos, kai, tik ką atvykus į šį kraštą, teko jo būstinės vietovėje ieškoti savo pakalydusio багаžo. Vėliau įsiai, nepaisant mano primygtyčių siūlymų, atsisakė priimti grąžinimą išlaikyti, kurias jam teko padaryti garantiją sudarant ir kelionę nuo uosto apmokant.

Taip pat norėčiau priminti, kad dar tebegvendantas Vokietijoje nuo 1946 metų turėjau "Affidavit of Support" iš plačiai žinomo Amerikos lietuvių veikėjo ir tremtinių rėmėjo p. J. Bačiūno; vėliau, jau turėdamas vyskupo Viparto garantiją, dar buvau gavęs ant- rą iš p. Bačiūno. Nei affidavitu nei garantija dėl susidėjusių apstovų man neteko pasinaudoti; neteko taip pat būti ir p. Bačiūno svečių jo vasarvietėje: jis buvo mane pakvietęs visviena vykti tiesiai iš uosto pas jį, nors ir ne jo garantija važiuau. Bet už gerą širdį ir už kelerioais atvejais parodytą norą man padėti noriu šia protiek choras iš svečių susilaukė

Su tikra pagarba

Vladas Jakubėnas

Kompozitorius pianistas

* *

Brangiems mano Geradariams V. ir I. Budreckiams, Elizabeth, N.Y., O. ir R. Vaičiūliams, 228 Grove St., Brooklyn, N.Y. bei T. ir J. Valiulytėms, San Francisco, Calif., padėjusiems man tremtyje ir davusiems man neužmirštiną pagalbą mano didėdėlį nelaimę bei lankiusiems mane, išreikiu nuosirdžiausią padėką — Angelę Zubkienę

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas, 4418 So. Hermitage Ave.

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

New Yorke - Brooklyn
Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila, 6882 Beaulieu St.

Anglijoje
Jonas Palšis, 10, Warrel's Terrace, Bramley-Leeds.

KAS ir KUR

• Iš Europos pranešama, kad ten pradėjusi veikti nauja radijo stotis, pasivadinti "Laisvoji Europa". Stoties tikslas — siųsti žinias į Sovietų pagrobto kraštus ir informuoti apie laisvojo pasaulio gyvenimą. Stotis nesiskelbia, kur ji yra ir kas ją išlaiko.

• Sausio mėnesį Vilniuje įvyko Lietuvos komunistų partijos suvažiavimas. Suvažiavime ne vieno žodžio nekalbėta lietuviškai, nes dauguma suvažiavusiųjų nemokėjo lietuviškai — jie atvykę iš įvairių Rusijos sričių ir dabar smaugia Lietuvą pačių lietuvių vardu. Suvažiavime kalbėta tik rusiškai.

• Į Ameriką yra atvykęs nemažas skaičius dantų gydytojų. Gydytojai paskutiniu laiku suorganizavo ir išsirinko valdybą. Dantų gydytojų valdybą sudaro: A. Mačiukienė — pirmininkė, K. Rudaitytė, O. Jakubienė, V. Paliukaitė ir T. Jurkūnaitė. Kaip matyti, dantų gydytojus visiškai "okupavo" moterys.

• Kinijoje dirba du lietuviai misijonieriai: kun. P. Urbaitis ir kun. R. Perkumas. Jie paskutiniu laiku ieško daugiau lietuvių kunigų taktininkų.

• Pittsburghe, Pa., nuo verbių sekmadienio pradės veikti ir antra lietuviška radijo valanda, kurią organizuoja Tėvai Pranciškoniai, Programos vedėjų pakeičia S. Gabaliauskas.

• Dr. V. Vilimas, kuris ilgę laiką gyveno Dayton, stengiasi persikelti gyventi į Chicago.

• Dr. S. Baškis, Lietuvos Atstovybės reikalų tvarkytojas Prancūzijoje, paskutiniu laiku lankėsi Belgijoje ir turėjo eilę svarbių pasikalbėjimų.

• Adv. Antanas Olis, vienas iš Chicago miesto sanitarijos viršininkų, iškėlė Sanitarijos departamente daromas vagystes. Penki to departamento valdininkai bus tiriama.

• Prof. Stasys Dirmantas, buvęs krašto apsaugos ministras, po ilgesnio sutrukdymo tyrinėjant sveikatą, pagaliau gavo vizą ir greitai laiku atvyksta apsigyventi į Chicago.

• Iš Vokietijos praneša, kad valstiečiai liaudininkai atstovų į VLIKą pristatė provizorių Makauską.

• Iš Prancūzijos į JAV atvyko jėzuitas kun. Kubilius. Sustojęs So. Bostone. Gyvendamas Prancūzijoje, jis aktyviai reiškėsi lietuvių judėjime.

• Emigracija iš Vokietijos labai susilpnėjusi. Anglų zonos atstovai Z. Zundė pranešė, kad sausio mėnesį iš visos zonos į JAV išvyko tik 25 lietuviai. Iš viso anglų valdomoje Vokietijos zonoje dar yra apie 5,000 lietuvių.

• Vokietijoje pasiliekanieji lietuviai gyvai aptaria savo tolimiausios veiklos ir susivarkymo reikalus. Beveik visos buvusios organizacijos nustojo veikti. Persitvarkė ir Tremtinių Bendruomenės centras, įsijungdamas į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

• Iš Vokietijos į JAV ruošiasi išvykti dar du VLIKo nariai: Vahukėnas ir Vaitėkūnas.

• Australijos lietuviai, atlikę priverstinį dvejų metų darbą nustatytose darbovietėse, daugiausiai apsigyvena Sydney mieste. Čia jau priskaitoma apie 1,000 lietuvių.

• Iš Australijos praneša, kad dabartinis MUSŲ PASTOGES redaktorius Juozas Žukauskas savo postą užleis naujam redaktoriui. Minima, kad naujojo redaktoriui busias Pulgis Andriusis.

• Kovo 10 d. suėjo lygiai metai nuo kompoz. A. Vanagačio mirties. Chicagoje įvyko specialus vėlionis minėjimas.

• Ed. Vaitkus, beisbolo žaidėjas, perėjais metais sužeistas beprotės mergaitės, gydymosi išlaidoms padengti iš apdraudos bendrovės gavo 3,500 dol.

• Skulptorius Vytautas Kašuba, prieš porą metų atvykęs iš Vokietijos, dabar gyvena Oeens Village, N.Y. V. Kašuba ir jo žmona dailininkė Aleksandra Kašubienė savo specialybėje turi nemažai darbo.

• Vokietijoje prieš lietuvių smarkiai pradėjo veikti pastorius Tittelbachas, kuris yra gyvenęs Lietuvoje ir Kėdainiuose suorganizavęs vokiečių nacinę organizaciją.

• Kanadoje apsigyvenęs lietuvis gydytojas J. Semagovas išlaikė valstybinius egzaminus ir gavo teisę verstis praktika.

• Iš Tuebingeno, Vokietijoje, pranešama, kad tremtiniai įteikė griežtą protestą prieš sovietų repatriacines misijas, kurios prancūzų ir anglų valdomose zonos dar veikia ir tremtinius įvairiai terorizuoja. Protestai įteikti Prancūzijos užsienių reikalų ministeriui, Prancūzijos aukštajam komisarui Vokietijoje, IRO centrui Ženevoje ir kt.

• Gydytojui St. Biežiui, Chicagoje, daugelio organizacijų nariui ir SLA daktarui kvotėjui, kovo 18 d. sueina lygiai 60 m. amžiaus.

• Šią savaitę Ženevoje prasidėd nauja IRO sesija. Ji yra labai svarbi, nes numatoma svarstyti IRO organizacijos likvidaciniai klausimai ir tolimesnis tremtinių šelpimas. Dar vis neišsiaiškinta, ar IRO darbas bus pratęstas ar ne. Toje sesijoje iš lietuvių pusės dalyvavo: V. Sidzikauskas, D. Jasaitis, J. Valaitis ir Garbačiauskas.

• Kovo 12 d. visose Sovietų Sąjungos srityse ir jos pavergtuose kraštuose buvo vadinama rinkiminė kampanija į vyriausybę ir tautybių tarybas. Iš anksto žinoma, kad visi kandidatai, pastatyti komunistų partijos, bus "išrinkti" 100%.

• Chicago lietuvių yra nutarę Dr. J. Šliupui atminti paskatinti paminklą. Paminklo statymui yra sudarytas specialus komitetas. Šiuo metu komitetas savo kasoje turi apie 1,700 dol. Paminklo statymą žada pradėti šį pavasarį.

• Juozas Ginkaus vadovaujama lietuviška radijo programa Brooklyne kovo 18 d. mini savo veiklos dvidešimtmetį. Sukakties proga bus transliuojama specialioji programa.

• Solistas Ipolitas Nauragis pakviestas dainuoti San Carlo operos pastatymuose New Yorke.

• Lietuvių Kultūros Institutas, vadovaujamas kun. P. M. Juro, išleido gražų kompozitoriaus St. Šimkaus 33 rinktinių dainų leidinį. Kompozitorius St. Šimkus 1943 metais yra miręs Lietuvoje.

• Janina Giedraitytė, buvusi Kaune baletos šokėja, Argentinoje išlaikė įstojamąjį valstybinį konkursą į operos - baletos teatrą ir pradėjo ten pastoviai dirbti.

• Kun. St. Yla, buvęs Tautinės Delegatūros spaudos reikalų tvarkytojas, artimiausiu laiku atvyksta į JAV.

• Kovo mėnesį iš Vokietijos į JAV ruošiasi atvykti penki laivai su tremtiniais. Balandžio mėnesį tokių laivų numatoma net 12.

• Vokietijoje, Goettingeno universitete mirė prof. E. Hermanas, didelis lietuvių kalbos tyrinėtojas. Vėlionis ejo 80-sius metus.

Karalius, kuris puikiai tarnauja bolševizmui

— Reikalas yra daug didesnis, negu vedybos su šešiolikmete gražuole, — pasakojo mums amerikietis žurnalistas. Jis buvo neseniai išstremtas iš Kairo, ir mes jį užkalbinome viename bare, norėdami sužinoti ką nors tikslesnio apie paskutinę karaliaus Faruko meilės aferą.

— Ant kortos stovi ne tik Nylo dinastijos ateitis, bet ir Egipto pozicija arabų tautų tarpe. Visas priklausys nuo to, ar Farukas sugebės pasimokyti iš paskutiniųjų savičių įvykių. Priešingu atveju jį užklups tokios politinės situacijos, kurių pradžia buvo karaliui priešingos vafdo partijos laimėjimas sausio 7 d. rinkimuose.

Mūsų kolega nurodė, kad sensacingi spaudos pranešimai apie Faruko įvykdytą "sužadėtinės grobimą" nepalietė reikalo esmės. Iš tikrųjų monarchas beveik beviltingai bandą išsigelbėti nuo gresiančio žlugimo. Jo gyvenimo būdas baigias sugriauti jo sveikatą. Beveik kiekvieną naktį jis aplankas vieną iš pustuzinio jam priklausančių kabaretų — "biznio pasižiūrėti".

Broliai Sousse, trys graikai, kurie rūpinasi karaliaus pramogų pramone, jo didybei pristatė eiles dainininkų ir šokėjų. Visuose lokaluose jam visą laiką laikomas paruoštas stalas, nes jis mėgsta pasirodyti netikėtai. Dažniausiai lydimas savo sekretoriaus Pulu Bey, kurį daugelis egiptiečių laiko karaliaus juodąja siela. Jei karaliui patinka viena iš artistų, jis pa-

prasiausiam pamoja pirštu menadzeriui ir pasako:

— Pasakyk jai, kad ji vidurnaktį atvyktų į Halfway House privatiniam spektakliui.

Maža merginų tedrįsta atmesiti kvietimą šefo, kuriam priklauso ne tik lokalas, bet ir visas kraštas.

Halfway House yra ultramoderni vila, kurią karalius Farukas yra pastatydinęs prie kelio tarp Kairo ir Aleksandrijos. Vili stovi dykumoje, ją saugo būrys patikimų tarnų. Prabanga jos viduje eiliniams žmogui sunkiai įsivaizduojama.

Pats monarchas nėra nei arabas nei faraoon ainis. Jis kilęs iš grynai albaniškos giminės. Todėl ir jo lėbavimus vargu ar galima laikyti orientalinėmis tradicijomis. Atrodo, kad tai ir pats karalius supranta.

— Karalius perdaug inteligentiškas, kad nesusprastų žalos, kurią jis daro kraštui, — pasakojo žurnalistas.

— Jis matė, kad jo privatus gyvenimas labai daug prisidėjo prie Egipto pralaimėjimo Palestinoje. Todėl jis žūtbūt ieškojo pakankamai žavios žmonos, kad jį pajęgtų jį gražinti į normalų gyvenimą. Visiems savo patikėtiniams jis yra įsakęs ieškoti ne tik gražių nakties paltikių, bet ir tinkamos karalienės.

Tai nėra taip paprasta, kaip iš karto atrodo. Tiesa, iš merginų nereikalaujama, kad jį būtų princesė, tačiau ji vis dėlto turi būti iš žymesnės mahometonų šeimos. Ji turi būti jau-

na, graži ir nekalta, be to, Vakarų auklėjimo. Šios sąlygos kandidačių skaičių iš karto sumažino iki poros tuzinų merginų. Tokia padėtis buvo 1949 m. gruodžio 4 d., kai rūmų auksakalys Achmedas Nagibas Paša pro savo vitrinos užuolaidą karaliui parodė jauną Miss Nariman Sadek. Spauda buvo išspausdinusi jos nuotraukas, visur buvo kalbama apie artėjančias vestuves su JT valdininku Zaki Hachemu. Jos tėvas Huseinas Fahmi Sadekas — susisiekimo ministerijos gen. sekretorius, garsus inžinierius, asatunierius metus dirbęs vienoje Manchesterio statybos firmoje. Jis jau buvo atspausdinęs ir išsiuntinęs kelis šimtus pakvietimų į gruodžio 8 d. įvykstančias dukters sužadėtuves su Hachemu.

Apie sekančių dienų įvykius spauda buvo pilna įvairių sensacijų, paneigimų ir jų atšaukimų. Tačiau faktas aiškus, kad sužadėtuovės buvo atšauktos tą pačią savaitę, kurią Farukas susidomėjo mergina. Toliau, oficialiai paneigta, kad karalius norįs ją vesti. Atvirkščiai, visi ženkliai rodo, kad jis vestuves planuoja, nepaisydamas savo šeimos protestų ir pasaulinės opinijos pasipiktinimo.

— Jaunasis valdovas težino vieną klausimą, — pasakoja iš Kairo išstremtas žurnalistas, — kieno laimė svarbesnė Egiptui: didelio diplomato ar Faruko I. Miro karaliaus, Nubijos ir Sudano valdovo, Kordofaro ir Darfuro viešpaties? Jis labai nustebo, kai užsienio spauda jį pradėjo vadinti meilės piratu.

Norint suprasti monarcho elgesį, nereikia užmiršti, kad ir dabar Egiptas tebėra panašus į piramidę, kuri susideda iš karaliaus, nedidelio skaičiaus galinčių šeimų ir milijonų paurių išbadėjusių felachų. Laikraščiai Faruko kitaip ir nevadina, kaip "aukštuoją valdovą". Jis stengiasi būti riebus, kadangi liaudis respektuoja tik didelį sverio vyrus. 20% visos dirbamiosios žemės priklauso jam, 28% yra 12,400 dvarininkų rankose, o 52% tenka 2,3 mil. mažumai. Kiti 17 mil. žemdirbių neturi nieko. Egiptiečio metinės pajamos vidutiniškai siekia apie 70 dolerių.

Šio masių skurdo vidury sunkiai apsakomu kontrastu iškyrta Faruko ir jo feodalų prabanga. Abdino rūmai, karaliaus rezidencija, yra tris kartus didesnė už Buckinghamo rūmus, Anglijos karaliaus rezidenciją. Be to, monarchas turi dar keturias vasaros rezidencijas, Nyle jachtą, 14 Packardų, 10 Rolls Roycų (visi skirtingų spalvų).

O štai palygink ir įsitink savo ir jo skirtumus. Pamatyti koks didelis skirtumas tarp vieuno ir kito darbininko.

USA darbininkas gali nusipirkti už tam tikrą darbo laiką tiek, gi TSRS "rojuje" — vos savo alkį apmąšinti ir savo nuogumą šiek tiek prisidengti.

DEMOKRATIŠKASIS DARBININKE!

Tu, sunkiai dirbdamas bet kokio įmonės vakarų valstybės, ypač čia Amerikoje, turi galimybę taupydams susikrauti kapitaliuką, tapti savininku namuko, automobilias, įsigyti gražius baldus, apsilankyti gražiais rūbais, savo žmoną papuošti šilkais ir nylon išdirbiniais, o tavo vaikams prigaminata begalė gražių žaislų.

Tave valdžia ir viršininkai gerbia ir su tavim skaitosi. Tave neišnaudoja daugiau, nei tavo jėgos išneša, duoda sekmadienį poilsui; gali reikalui ištikus bet kada kelioms dienoms prašyti paleidžiamas; tave ligoj ar nelaimėje šelpia ir globoja.

Viso to neturi tavo draugas rytuose, kur po kūjo ir plautuvės simboliais, kaip tyčia, užuot besidžiaugęs savo įrankių simboliu, privalai paskutini kraujo lašą ir prakaitą atiduoti visagalei valstybei, kuri tavo ženklais tave pavergė su kūnu ir siela.

Visam pasauliui žinomi tavo vargai priverčiamojame darbo stovyklose, visur taip pat žinomi stachanovietiški tavo paskutinių jėgų išsiuipimo metodai. Tu tapai ne tik nebe žmogum, bet esi laikomas net žemesniu už gyvulį ir įtrauktas į negyvų

daiktų eilę — tave vėto ir mėto, kol dar gyvybė neišėjo iš nukan-kinto tavo kūno.

Tu turi, pagaliau, praregėti ir pamatyti, kas tavo draugas ir kas tavo priešas. Bolševizmas, visus apgavęs, apgavo ir tave: tu dirbi daugiau, negu iš žmogaus gali reikalauti, be reikalingo poilsio ir be naudos sau... Tu viską sukiši besotėn raudonojo sibino gerklėn, o jis tave paniekino, kaip dar niekas pasaulyje tavęs nebuvo pažėmėjęs. Tu virtai paprastu rateliu jo milžiniškoje mašinoje ir tiek tsi reikalingas, kol gali krutėti dirbti. Neteksi sveikatos — išmes tave šiukšlyną, nes, girdi, Leninas pabrėžęs, kas nedirba — tenevalgo.

Milijonai tavo draugų, vakarieti darbininke, tau pavydi ir laisvės, ir darbo sąlygų, ir pelno, ir to džiaugsmo, kurį tu turi laisvai dirbdamas.

O štai palygink ir įsitink savo ir jo skirtumus. Pamatyti koks didelis skirtumas tarp vieuno ir kito darbininko.

USA darbininkas gali nusipirkti už tam tikrą darbo laiką tiek, gi TSRS "rojuje" — vos savo alkį apmąšinti ir savo nuogumą šiek tiek prisidengti.

Amerikoje —	Sovietuose —
Duonos baltos 1 sv. per 7 min.	(juodos) per 31 min.
Cukraus 1 svarą 5,5 "	 2 v. 34 "
Sviesto 1 svarą 48,5 "	 10 v. 42 "
Veršienos svarą 34,5 "	 5 v. 15 "
Lašišos žuvies sv. 36,5 "	(sv. žuvies) 1 v. 59 "
Druskos svarą 3,0 "	 0 v. 18 "
Pieno liter 10,0 "	 1 v. 18 "
Kiaušinių tuziną 38,5 "	 4 v. 57 "
Arbatos 1 svarą 39,5 "	 11 v. - "
Whisi 1 pint. 1 v. 35,0 "	 14 v. 06 "
Kavos 1 svarą 22,5 "	 2 v. 04 "
Papirosų 20 št. 9,0 "	 2 v. 04 "
Medvilnės suknėlė 2 v. 22,0 "	 31 v. 51 "
Vyrišką eilutę viln. 28 v. 4,0 "	 580 v. 15 "
Batukų porą vyr. 7 v. 15,0 "	 104 v. 30 "

Šio palyginimo aiškinti nereikalinga. Jis kalba pats už save ir rodo, kur darbininkas yra gerbiamas ir atlyginamas, o kur

RAŠALO AŠAROS

Bronys Raila

Sandėlis knygų ir žolių

Tokia išvirkščios gramatikos antraštė protarpiais kai kuriuose Amerikos lietuvių laikraščiuose pasirodo skelbimas. Skelbiama vienas lietuviškos pavardės biznierių.

Skaitydamas, ką mums siūlo gerbiamasis biznierių, aš nuolat susimąstydavau. Tas skelbimas man daugiau už bet kokius įrodinėjimus atskleidė daugelį lietuvių mirimo paslapčių Amerikoje.

O gal aš klystu? Norėčiau tad balsu pasidalinti tų saulėleidžių mintimis.

Biznierių knygnešys — vis dėlto jau labai retas verslininkas tarp dabartinių Amerikos lietuvių — mums pasiūlo net 25 lietuviškas knygas. Ir visai už nebrangią kainą, nuo 25 centų ligi dolerio su viršum. Tik "Visų Metų Evangelijos ir Lekcijos", kaip temų kilnumas reikalauja, įvertintos trimis doleriais, o kitos dvi šventos knygos net keturiais...

Kokios knygos mums siūlomos? Tai, be abejo, veikalai, išleisti pastaraisiais dešimtmečiais. Suminėsiu kelius pavadinimus...

Autoriai skelbime nenurodomi, tad ir lieka tik pavadinimai. "Kaip gali gyventi šimtą metų", "Pranašystės apie pasaulio pabaigą", "Savizrolas didis štukorius", "Naujausia sapnų knyga", "Juokų vežimas", "Duktė marių" (!), "Grigorius, kuris išgyveno prirakintas ant salos 17 metų", "Vakdelotka, seštoji, kai užsienio spauda jį pradėjo vadinti meilės piratu. Norint suprasti monarcho elgesį, nereikia užmiršti, kad ir dabar Egiptas tebėra panašus į piramidę, kuri susideda iš karaliaus, nedidelio skaičiaus galinčių šeimų ir milijonų paurių išbadėjusių felachų. Laikraščiai Faruko kitaip ir nevadina, kaip "aukštuoją valdovą". Jis stengiasi būti riebus, kadangi liaudis respektuoja tik didelį sverio vyrus. 20% visos dirbamiosios žemės priklauso jam, 28% yra 12,400 dvarininkų rankose, o 52% tenka 2,3 mil. mažumai. Kiti 17 mil. žemdirbių neturi nieko. Egiptiečio metinės pajamos vidutiniškai siekia apie 70 dolerių.

Šio masių skurdo vidury sunkiai apsakomu kontrastu iškyrta Faruko ir jo feodalų prabanga. Abdino rūmai, karaliaus rezidencija, yra tris kartus didesnė už Buckinghamo rūmus, Anglijos karaliaus rezidenciją. Be to, monarchas turi dar keturias vasaros rezidencijas, Nyle jachtą, 14 Packardų, 10 Rolls Roycų (visi skirtingų spalvų).

O štai palygink ir įsitink savo ir jo skirtumus. Pamatyti koks didelis skirtumas tarp vieuno ir kito darbininko.

USA darbininkas gali nusipirkti už tam tikrą darbo laiką tiek, gi TSRS "rojuje" — vos savo alkį apmąšinti ir savo nuogumą šiek tiek prisidengti.

Tačiau šis orientalinis fasadas kas kartas vis mažiau beatitinka savo realią galią. Buvo laikai, kada Farukas buvo pakankamai stiprus savo valiai įgyvendinti ir valdžion parinkti tik tuos vyrus, kurie jam tiko. Šiandien tie laikai jau praėję ir tik dėl jo paties klaidų.

Didžiausia klaidą jis padarė 1942 m., tikėdamas ašies valstybių pergale ir ministerių pirmininku paskirdamas prieš angliškus nusiteikusių Ali Maheri. Tai buvo epocha, kai Rommelis stovėjo prie Egipto vartų ir naujasis ministras pirmininkas turėjo būti informuojamas apie angliu strateginius planus. Jis turėjo gerą draugą Kairo italų kolonijoje, ir netrukus angliai vieno žuvusio italų štabo kari-

Tam pat skelbime dvasingasis vaizbūnas toliau pasiūlo už tokią pat nebrangią kainą dar svarbesnių dalykų. Nebe dvasios, bet jau kūno išganymui jis rekomenduoja net 16 rūšių įvairiausių žolių arbatos.

Tų arbatų pavadinimai gana skambūs ir net oratoriški. Neiškenčiu keleto nepaminėjęs. Tokios arbatos juk kartais reikalingesnės už geriausią knygą. Štai: — "Nebūk nutukęs, liešė", "Nuo nervų sugedimo, nemigo, galvoje ir ausyse užmojo ir t.t." (tikrai nuostabi arbata!), "Liuosuoja kietus vidurius", "Plaukų tonikas... sulauko plaukų slinkimą ir pražilimą" (!), "Nuo užsisenėjusios nosies ir galvos kataro", "Nesišlapink lovoje bemiegiant", "Palengvina sunkias ir netikslas mėnesines", "Vyriškumo pataisymas", "Trejanka" (matyt, trejos devynerios...), — na, ir kitokios visai stebuklingos atominio amžiaus arbatos.

Kaip nuostabiai šiame skelbime derinasi knygos ir žolės! Kaip šio meno ir literatūros lygmuo atitinka medicinos lygmenį! Sandėlis knygų ir žolių, sandėlis pelesių ir tamsybės...

Jei nerašyčiau mašinėle, tai iš mano plunksnos tekėtų ne rašalai, o ašaros... Ir apie tai kalbu ne juokaudamas, ne pasityčiodamas, o verkdamas. Yra dalykų, kai ašarų netenka gėdytis.

Toji biblioteka man paaiškina septynių dešimtų metų lietuvių istoriją ir tragediją Amerikoje. Tik nereikia iškilmingų žodžių. Be abejo, visi žinom, buvo ir kitokių knygų ir gerų laikraščių, buvo vienetai gerai rašančių ir keli tūkstantai gerai skaitantys. Bet tai išimtis, — o tasai skambūs lietuviško kraujo milijonas kažkur paslendo.

Ir kaip jis nepasakės? Atvyko vargšai broliai lietuvininkai — nagais draskyti amerikoniško industrinio granito. Ir šiandien daugelis senųjų tebeopora, kad "ten" paliko smarvę ir uteles... Negi jų vaikas benorės būti lietuviu?

Ir kokias knygas senasis lietuvininkas čia gavo skaityti? Minėjau. Tik dar užmiršau paminėti, kad tame pat vaizbūno saraše pastebėjau kitas dvi svarbias knygytes: "Langvas būdas išmokyti angliu kalbos be kito pagalbos" ir "Kaip tapti Amerikos piliečiu".

Ir dar užmiršau paminėti, kad nei tarp žolių, nei tarp knygų neradau, pavyzdžiui, tokių pavadinimų: "Kaip nepamiršti tėvų kalbos" ir "Kaip būti sąmoningu ir geru lietuviu"... Tokių knygų nėra sandėlyje. Jų lauksime naujai pasirodant. Jos ima pasirodyti.

Motina lanko sūnų, tarnaujančių kariuomenėje. Sūnus supažindina motiną su savo generolu, kuris tarnybos metu kariui pavaduoja motiną ir tėvą. Tai generolas R. R. Allen, garsiosios 3-čios šarvuotos divizijos vadas

DIENOS KLAUSIMAI

Redaktorius VINCAS RASTENIS, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Tel.: EN 1-4486, ar HE 1-2447

AR PADARYSIM?

NESENIAI BALFas paskelbė šūkį — surinkti kelioninigus nuo New Yorko iki Michigano valstybės maždaug šešiams šimtams asmenų. Jei tai padarysim, tai 600 lietuvių ūkininkų iš tremties stovyklų galės atvykti ir gauti darbą Michigano valstybės žemės ūkiuose. Kaip tas sumanymas vyksta? Pradžioje matėme laikraščiuose keletą entuziastingų atsiliepimų, pritirimų, paraginimų. O dabar jau tas klausimas lyg ir "perdegė", jau prasidėjo tylos laikotarpis.

Gal sumanymas jau įvykdytas? Jeigu taip būtų, tai neabejotinai laikraščiuose pasirodytų džiugavimas ir padėkos, kad toks didelis uždavinys taip greit atliktas. Uždavinys nemažas, reikia apie 20,000.00 dolerių! Ar gal tas sumanymas, kaip degtuko galvutė: užsidegė, žybtelėjo ir užgeso?

Progai pasitaikius kreipėmės į BALFo vadovybę ir gavome informaciją, kaip su tuo reikalu yra. Jomis ir norime čia su skaitytojais pasidalinti.

Sumanymas neužgeso. Tačiau dega dar nepakankamai. Ligi kovo mėnesio pradžios jam įvykdyti buvo surinkta tik 2,015.00 dolerių. Tai yra tik dešimtoji dalis to, ko reikia. Jeigu tokiu "degs", tai nieko gera neišeis, nes reiktų laukti dar pusantros metų, ligi reikiami pinigai būtų surinkti. O mokėti reikia šį pavasarį.

Todėl, jeigu kartą užsimota, tai reikia vikriai paspausti, dažniau pasiraginti ir... greičiau dėti pinigą ant stalo!

BALFas, pasitikėdamas visuomenės pritirimu, jau davė atitinkamoms įstaigoms garantiją. Reikia padėti jam tą garantiją ištesėti.

Michigan Tremtinių Ikdinimo Komisija sutiko priimti dar bent 10 daugiavaikių šeimų. Taigi skaičius padidėja. Pirma buvo kalbama apie 600 asmenų, dabar numatoma, kad į Michigano ūkius galės atvykti 640 lietuvių.

Vokietijoje jau suregistruota 30 tiktų ūkininkų šeimų — kandidatų pasinaudoti tuo Michigano ūkininkų kvietimu. Tai yra tik apie trečdalis. Bet netenka abejoti, kad kandidatų pririnkti bus visų lengviausia.

Svarbiausia yra tai, kad tuo tarpu reikiamų pinigų yra vos to trečdalis trečdalis. Kandidatus registruoti jau reikia pasiskubinti. Bet nedrąsu yra skubintis, kada reikiami pinigai nesiskubina.

Todėl reiktų, kad visos organizacijos, kurios principe yra parodžiusios nemaža susidomėjimo šiuo klausimu, kuo greičiausiai savo susirinkimuose visus narius painformuotų apie padėti ir paskubinti vykdymą.

Kokių priemonių imtis tam paskubinimui? Dabar, prieš Velykas, kada įvairių parengimų net ir labdarinigiems tikslams mažiau tedaroma, sunku iš parengimų pelno sudaryti reikiamas sumas greit. Tuo keliu einant pinigų surinkimas nukeliamas po Velykų, tai yra dar pora mėnesių. O tiek ilgai laukti jau negerai.

Bet jeigu organizacijose yra pasiryžimo šiam reikalui atiduoti tinkamą dalį, tai galima tikėti, jog tai ir bus padaryta. Tad ar nebūtų tikslu bandyti **užtraukti tam tikslui** paskolą pas privačius asmenis, paskirus narius. Pavyzdžiui, organizacija (turime galvoje atskirą kuopą) nutaria sudaryti tam tikslui 100.00 dolerių. Surinks tuos pinigus gal per 2, 3 ar 4 mėnesius. Bet tada bus vėlu. Reikia, kad tas šimtas būtų **dabar**. Kodėl pora asmenų negalėtų organizacijai **šiandien** paskolinti po 50.00 dolerių ir išsiųsti tuos pinigus į BALFą, o paskui jiems gražins, kai surinks. Kada skoliniojai čia pat, kada aiškiai pasizadėta skolą atiduoti, tai bus aiškus reikalas neatidėliojant rūpintis pinigų surinkti ir skolą gražinti.

Jau turime pavyzdžių iš praktikos. Praėjusi rudenį iš Clevelando buvo pakviesti čiaurioniečiai šokėjai į Buffalo. Reikėjo tą kelionę finansuoti. Kultūros Fondo skyrius pasiryžo tą padaryti. Reikėjo arti \$100.00, o fondas tuščias. Laukti, ligi bus pinigų, negalima, nes pasirodymo diena paskirta. Tad pats skyrius pirminkas paskolino reikiamą sumą, ir sumanymas buvo įvykdytas. O paskui pinigai buvo sudaryti ir skola gražinta. Ir kitais atvejais panašiai padaryta.

Tad kodėl čia, kai reikalas yra labai skubus, netiktų pasekti šituo pavyzdžiu? Argi neatsiras organizacijose narių, kurie galėtų patikėti savo organizacijai porai - trejetai mėnesių po kelias dešimtis dolerių?

Senas priežodis sako: dvigubai duoda tas, kas duoda greit. Šiuo atveju yra proga atvežti į Ameriką 640 tokių lietuvių, kurie, šią progą praleidus, greičiausia turėtų likti Vokietijoje ir ilgą laiką būtų reikalingi paramos. Išnaudokim šią progą neatidėliodami!

METAI
BE VANAGAIČIO

Kovo 10 dieną jau suėjo metai, kaip netekome Antano Vanagaičio. Netekome jo kaip tik tuo metu, kada Amerikos lietuvių kultūriniam gyvenime prasidėjo naujas laikotarpis.

Kada minios naujų kultūrinių įneša į gyvenimą didesnę permainą, jos "kaltininkų" netenka laikyti stebukladariais...

Bet grįžkime porą dešimtmečių atgal ir žvilgtelėkime, kas tada įvyko.

Tada Atlantą perplaukė ne tūkstančiai, ne šimtai kultūrinių. Tada atvyko tik Antanas Vanagaitis su pora savo talkininkų. O atsitiko taip, kad jo atvykimas anuo metų irgi buvo **nuojo laikotarpio** pradžia Amerikos lietuvių kultūriniam ir tautiniam gyvenime. Laikotarpis, kuriame Vanagaičio pasiklostę linksmos ir drauge tūlynės ilgesiu persunktos dainos buvo ryškiausias viso lietuviškojo gyvenimo simbolis.

Vanagaitis vienas, ar, sakysime, su nedideliu talkininkų būreliu, rado kelių tiesiai į lietuvių masių širdis, ir jose ne tik palaikė, bet ir dar labiau pakurstė prie Lietuvos prisirišimo ugnelę. Jei ne jis, daug kur toji ugnelė ligi šiol būtų jau išblėsusi ir gal visai užgesusi, ir šiandien gal jau nebūtų iš ko bepradėti naują laikotarpį...

Tūkstančius kartų gaila, kad Antanas Vanagaitis išsiskyrė iš mūsų tarpo kaip tik tada, kada prasidėjo vėl nauji laikai Amerikos lietuviuose. Jis buvo vienas iš tų, kurie nesustingę priprastose formose. Nėra abejonės, kad šiandien, jei tebebūtų tarp mūsų, jis kaip pranašas žengtų naujo laiko pirmose eilėse. Bet likimas jam lėmė paklikti naujajam gyvenimo lape kitiems rašyti...

Sunku būtų tai naujajam lapui rašyti, jei jis pirmesniojo nebūtų taip gerai prirašęs. Todėl neužmirškime, kas paliko pamatą po mūsų kojomis. Atiduokime, ką privalome. O privalome ne

Ar gali suirti vienybė dėl iždininko?

SANDARoj apie SLA rinkimus taip parašyta: "Tos organizacijos veikėjai vakaruose yra nusitarę balsuoti už dabartinius viršininkus, kurie nominacijoje gavo didžiausią balsų skaičių. Šiuo metu nėra reikalo peštis dėl tų vietų ir ardyti lietuvišką vieningumą."

Aš nemanau, kad lietuviška vienybė reikalauja įvesti SLA rinkimuose sovietiską sistemą, su vienu kandidatų sąrašu, kuriame būtų įrašyti tik **esamieji** viršininkai. Ir stebiuosi, kad demokratijos gynėjas šitaip įdūnasi dėl kito kandidato į SLA iždininko vietą. Ar tai tik iš baimės, kad ir Tarybų kas nepasiūlytų kito kandidato į iždininkus?

J. G., Brooklyn, N.Y.

tik tęsti darbą, bet ir tinkamą pagarbą atiduoti.

Buvo iškelta minčių, kaip likusieji lietuviai turėtų pagerbti A. Vanagaitį. Akmens ar kultūrinės veiklos paminklas?

Komitetas, kuris rūpinasi atidavimu to, ką A. Vanagaičiui privalome atiduoti, atsako: "Ir vienas ir kitas!"

Taip, ir vienas ir kitas! Galvodami vien apie "amžinesnius" ir prasmingesnius paminklus, gal neturėtumėm nei į gerbiamų žmonių laidotuves susirinkti, nei gėlių prie karsto sudėti... Juk miręs į apsilankiusiųjų atsisveikinimus nebeatsakys "Likit sveiki", juk gėlės prie kapo greit nuvyks... O vis dėlto tai darome, nes taip esame išmokę savo jausmus išreikšti. Ir nenorime, kad gerbiamų žmonių kapai liktų sulyginti su žemės paviršium, be jokio ženklo. Juo labiau ką gerbiame, juo gražesnę ir jo amžino poilsio vietą norime mąstyti. Todėl turėtumėm gyvai atsiliepti į komiteto kvietimą visu pirma parodyti A. Vanagaičiui prideramą pagarbą **tinkamu paminklu prie jo kapo**. O drauge turime pasirūpinti ir **kultūriniu vertvėliu paminklais**. Tad būkime nešykštūs, kad visi paminklai būtų verti to, ką Vanagaitis yra atlikęs. V. R.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė

NAKTIS ANT NEMUNO

Naktis ant Nemuno sustojo,
Atplaukus mėlyna giria,
Beržuos dar supasi daina artojo
Ir miršta vėjo pradagių bare.

Tuoju atplauks žvejai į vagą
Ir trauks sidabro žuvytes.
Pakrantėm kuklūs žiburėliai dega,
Viliodami blankiai žvaigždes.

O kaip ramu ten būdavo rymoti,
Kaip laisva, gera ir graudu...
Klausai, ką kalba medžių stuobriai samanoti,
Kaip šaukia kažin kas vardu,

Kaip glosto bangos baltą žvirgždą,
Kaip šnabžda meilę vienplaukė ieva,
Kaip kaime svirtis girgžda,
Nenoroms amtelį šuva.

Paskui matai, kaip gėsta žiburėliai.
Ištrauks šilkų tinklus žvejai.
Rankas į aukštį pakylėjai
Ir prie krutinės minkštas sutemas glaudai.

Su lapais sunkios rasos kalba,
Ir su blakstienoms ašara gyva,
Ir pajutai, kaip, ant peties padėjus galvą,
Po žygių ilsis Lietuva.

O Nemunas vingiuoja, skuba
Į Baltiją didingas ir ramus
Pro vyšnių sodo baltą rūbą
Pro miegančias sodybas ir namus.

Nuomenės

Laisvoji valanda

VIENERI METAI
IR VIENA SAVAITE

Balys Gaidžiūnas

DIRVOS skaitytojams duodame kelias ištraukas iš **Balio Gaidžiūno** spaudai paruoštos knygos "Vieneri metai ir viena savaitė". Čia aprašomi lietuvių pergyvenimai pirmosios bolševikų okupacijos metu Lietuvoje, kuri truko kaip tik vienerius metus ir vieną savaitę. Šiais metais kaip tik suėis dešimtis metų nuo čia aprašytų įvykių. Ta proga numatoma išleisti minėtą knygą.

Redakcija

5

KAIP PERKUNAS TRENKIA
NAUJA ŽINIA

Birželio 13 d. — Antaninės. Anks-tyvesniais metais tą dieną daug lietuvių švęsavo. Dabar nėra jokios kalbos apie šventę. Net ir semadieniai dažnai nešvenčiami. Atrodo, kad komunistai visai sąmoningai nori gyventojus atpratinti nuo bažnytinio švenčių. Bet mes tą dieną susilaukiame svečių, ir dar iš paties pasienio. Atvažiuoja žmonos pusbroliu su savo kaimynu. Ant stalo atsiranda butelis ir užkandžio. Mes dalinamės paskutinėmis žiniomis. Jie praneša, kad pačiame pasienyje gyvenimas nebeįmanomas, ir jie ruošiasi bėgti per sieną. Jei to nepadarys, tai galį atsidurti sovietų kalėjime. Pasienyje kratos jau niekad nesibaigia ir žmonių nervai įtempti iki kraštutinumo. Pagaliau iš lietuviškųjų komunistų, kuriems taip pat pradeda drebėti kailis, patyrė, jog jie esą įtraukti į pavojingųjų sąrašus. Todėl jau atėjo paskutinis metas gelbėtis.

Klausinėju apie reikinius anapus sienos. Pasakoja, kad vokiečiai dieną naktį taip pat kažin ką dirba. Visu pasieniu, Vokietijos pusėje, pastatytos kelios eilės priekarių kliūčių. Bet kareivių jie niekad nėra matę, tik susisaujimų yra buvę. Daugiausia susisaujimai įvyksta dėl sienos perėjimų. Nors siena ir stropiausiai saugoma, bet einančių niekad netruksta. Taip pat pastebi, kad į šią pusę ateinančiųjų skaičius nuolat auga. Sovietai kas rytą randa suakėtuose laukuose šviežias pėdas ir daro sieną perėjusių gaudymo aliarmus. Atsitinka, kad pagauna arba nušauna.

Mūsų giminaitis tvirtai pasiryžęs veržtis per sieną į vakarus. Ką gi padarysi, kada kitos išeities nebėra. Į namus grįžti jis tiesiog bijas. Jis pasakoja įvairias nuotrupas iš pasienio gyvenimo, ir mes matome, kad ten panašu į pragarą. Tik vietoj pasakose minimų velnių, čia su nuogais šautuvais švaistosi sovietiniai mongolai.

Mes bandome įkalbėti, kad pasiliktu pas mus ir palauktų, kol susitvarkys reikalai. Iš čia galės tiesiai išsirengti per sieną. Jis svyruoja, bet vėliau atsiminė, kad dar turi tvarkytinų reikalų, pakyla važiuoti.

Žinodami sienos perėjimo riziką, mes širdingai linkime laimingo kelio. Kada jis važiuoja pro vartus, aš dar pasiveju ir kalbu, kad atsidūręs Vokietijoje tuoj bandytų visomis priemonėmis susirūti su tenyškiais lietuviu ir juos painformuotų apie visus baisesius mūsų skaudulius, kurie gali mus pasmaugti.

Birželio 14 d. iš ankstauro ryto mus pasiekia baisiausias žinios. Praneša, kad sovietai pradėjo masinį gyventojų trėmimą iš Lietuvos. Esą, veža kaip gyvulius. Sumeta į sunkvežimius ir neduoda laiko nė reikalingiems daiktams pasiimti.

Žinios baisios, bet mes jomis nenorime tikėti. Atrodo, kad visko buvo galima laukti, tik ne masinio gyventojų trėmimo. Trėmimo be kaltės.

Mes tariamės, ką daryti, nors visiems aišku, kad reikia budėti ir slėptis.

Tuoju suorganizuojame sargybas, kad kiekviena atvažiuojanti mašina būtų sekama, nes mums praneša, kad iš Rusijos atsiųsti specialūs žmonij medžiotojai, pa-

sitalkinę vietos komunistus, sunkvežimiais laksto po kaimus ir miestus ir pagal turimus sąrašus surenka aukas. Žmona, bijodama, kad gali neišsigelbėti, supokuoja kelis lagaminus reikalingiausių daiktų.

— Jei kartais pakliūtume į vežamųjų skaičių, tai gal galėtume nors šį tą pasiimti, — man aiškina.

Pritariu ir aš tokiam bėdos pasiruošimui. Bet dabar, žiūrint iš laiko perspektyvos, negaliu nesusukti: Ak, gi buvome naivūs! Vis tada dar manėme, kad veža kaip žmones. Ir mes klydome, labai klydome. Mes buvome pratę galvoti vakarietiškomis ir nežinojom, kad komunistai su žmoniškumu nesiskaito, kad naikindami žmones jie taiko pačius sadistiškiausius metodus. Mes tada nemanėm, kad pasiimti daiktai ir apranga drauge su vežamuoju tekeliu tik iki pirmos didesnės geležinkelio stoties. Mes tada nežinojom, kad vežamas šeimas išardo. Mes negalvojome, kad vyrai atskiriami nuo žmonių ir vaikai atimami iš tėvų.

Nežinant masinių gyventojų deportacijų metodų, tada daug kas ir nesutelkė visų jėgų priešintis — priešintis stipriausiais nagais įsikibus į savo žemę. Mes tada dar nebuvo pamokyti, kad daug geriau mirti tėvų sodybos tarpvartėje, negu palengva būti nukankintam tolimoje šiaurėje. Ir todėl, neįvertinę tų baisių pasekų, mes tada viena ranka organizavom apsaugą, o antrąją atsargiai krovėmės tariamą kelionės bagažą. Ir taip besitvarkant tada daug kam buvo užnerta sovietinė mirties kilpa. Kiti dar, patekus vienam šeimos nariui, ėjo ir pasidavė manydami, kad bus vežami drauge ir vieni kitiems galės nelaimėje padėti.

Besidalinant pirmosiomis skaudžiomis žiniomis pranešė, kad ir mokytoja, kurią mes laikėme nekieno neįtarta, jau išvežė. Pas ją buvusi padaryta krata ir visi geresnieji daiktai paimti. Vadinasi, ir mes, ieškodami saugesnės vietos, pataikėme į pačią nesaugiausią. Kas gali žinoti, kuriam komunistui užeis kokia nors keršto liga ir kurį gyventoją nutars sunaikinti. Jokios logikos čia nesurasi. Paskelbė partija naikinimo įsakymą — ir jos ištikimi tarnai naikina. Jie veža moteris su mažais vaikais, senelius, sulaukusius 70 metų; veža buvusius politikus, visuomenininkus, karius, tarnautojus, ūkininkus ir darbininkus. Tada, birželio mėn. klaidomis lietuvių tautai dienomis, vežė tuos, kurie patys pirmieji pateko į nepatikimųjų sąrašus arba kurie turėjo būti sunaikinti pagal vėlyvesnius partijos įsakymus.

Dar tos pačios dienos pavakarėje gavom žinią, kad su savo senais tėvais suimtas mūsų vakarykštis svečias, kurį taip ilgai kalbinome liktis pas mus nakvoti. Jei jis būtų likęs, būtų tos nelaimės išvengęs. Grįžo beveik tiesiai į gaudančiųjų rankas.

Aptariame tas baisias žinias ir visi darome išvadą, kad reikia organizuoti pagalbą suimtiesiems ir bandyti kai ką išlaisvinti. Nieko nelaukdami paruošiame planą ir bandome jį vykdyti. Aš pats persirengiu ūkininko drabužiais. Sėdame į darbinį vežimą ir, pasiėmę pinigų bei maisto, išvažiuojame į geležinkelio stotį. Važiudami svarstom visas galimybes, bet prieš mūsų akis stovi šimtai nežinomųjų. (Bus daugiau)

Išsiblaškymas

— Tu kalbi, kad aš esu išsiblaškęs. Bet mano išsiblaškymas, palyginus su mano vyro išsiblaškymu, tikrai menkas. Jis vieną naktį atsikėlęs, užsidegė žvakę pažiūrėti, ar tikrai užgesinta lempa...

Išdavė paslaptį

— Jurguti, prieš eidamas gulti visada pabučiuok savo auklę.

— Gerai, mama, bet jeigu ji man duos per ausį, kaip tėveliui, kas tada bus?

JAUNOJI KARTA

DIRVOS skyrius jaunimui

Leidžiama kiekvieno mėnesio trečią savaitę. Redaguoja ALDONA AUGUSTINAVICIENE. 4579 West 15th Street, Cleveland 11, Ohio, Tel.: CL 0831.

NUTAUTIMO KLAUSIMAI

Mūsų periodinė spauda Amerikoje, jautriai reaguoja į įvairias mums svarbias problemas, neužmiršta ir lietuvių išlaikymo klausimo. Dažnai pasitaiko straipsnių, iškeliančių nutautimo pavojų, skatinančių ir palaikančių mūsų tautinę sąmonę. Dažniausiai tie straipsniai esti pamokančio, pamokalinio turinio ir nukreipti daugiau į mūsų jausmus.

Negalima paneigti gražių pamokymų. Jie stiprina mūsų dvasią. Bet tai dar ne viskas. Reikia šį klausimą panagrinėti ir iš realios gyvenimo pusės. Patyrimas moko, kad kartais ir nereikšmingos smulkmenos ar nugalimos nepalankios aplinkybės, nuolat veikdamos, pamažu formuoja žmogų taip, kad jis kitaip pradeda rezonuoti į aplinką. Jam svarbias vertybes ir ilgai visi pasikeičia jo interesei bei pažiūros. Jis lieka nebejausantis tautiniais išgyvenimais. Nuo šio momento žmogus yra ankščiau ar vėliau savo tautai žuvis, nors jis iš pareigos ar papratimo dar kurį laiką ir rūpinasi savo tautos reikalais.

Neužmirškime, kad aplinka veikia į mus daug stipriau, kaip kad mes jaučiame ar norėtume jausti. Prisiminkime pirmas dienas po kelionės per Atlantą. Ar visi Europoje buvę kasdieninio gyvenimo klausimais ir net pagrindinės Europos tautų (ne mūsų krašto) politinės problemos nevirto mums kažkuo tolimu, nereikšmingu? Prieš kelias savaites mes tomis problemomis domėjome, jomis gyveno...

Iš esmės, suaugęs ir subrendęs žmogus žmogus nutauti svetimame krašte nebegali. Jo visas gyvenimo patyrimas, bet koks įgudimas yra surištas su savuoju kraštu. Su mažomis išimtimis, jis nebegali visai tobulai išmokyti svetimos kalbos. Jis nebegali visai persiimti kito krašto dvasia. Nutautimas ateina per jauną kartą, nes jos savo patyrimų semiasi svetimo-

je aplinkoje ir tiesiogiai savo tautos aplinkos neišgyvena. Tai gi svarbiausios nutautimo problemos yra jaunimo problemos.

Amerikos Jungtinės Valstybės, aišku, turi tikslą dideles mases įvairių Europos Valstybių emigrantų kaip galint greitai paversti angliškai kalbančiais ir tik amerikietiška jaunčiais bei galvojančiais piliečiais. Šita tikslą amerikiečiai pasiekia gražiomis, kultūringomis priemonėmis. Netgi tautinės kultūros pareiškimai, tautinių emigrantų grupių sutinkami simpatiniai. Tereikalaujama tik vieno dalyko: kad pradžios mokykloje visi mokslo dalykai būtų dėstomi anglų kalba.

Jauni žmonės, mokykloje išmokę geriau anglų kalbą, kaip namuose gimtąją, tapę tik Amerikos krašto gyvenimą ir nejuokiamis virsta tik angliškai kalbančiais ir galvojančiais ir vėliau net visai užmiršta gimtąją kalbą.

Vienas momentas labai padėjo iki šiol ištautėjimui. Tai būtent, Amerikos nepaprasta ekonominė ir techninė pažanga bei tos pažangos sukeltas savi pasitenkinimas, pasididžiavimas. Senosios emigrantų kartos negalėjo kuo kitu, dar vertingesniu patraukti jaunosios kartos dėmesį.

Net pačių senųjų emigrantų galvoje vargino ir tamsaus savo krašto vaizdas, palyginti su Amerikos gerove, daugeliu atvejų susilpnindavo pasiryžimą kovoti dėl savo tautinės kultūros jaunijoje kartoje.

Kas kita yra dabartinė emigracija. Dabartiniai emigrantai matė ir savo krašto pažangą. Jie yra žymia dalimi užgriūti patriotų atranka. Visai kitos aplinkybės ir priežastys padarė juos emigrantais. Be abejo, šie žmonės ryšiai ir tautinės kultūros reprezentacija jų šeimose bus stipresnė.

Bet jaunimo nutautinimo pavojai lieka vistiek tie patys: įsijungimas į šio krašto gyvenimą, jame brendimas, su juo su-

tapimas ir... mišrių šeimų sudarymas.

Aktyviai pasireikšti šio krašto gyvenime, įgyti įtakos ir svorio, nėra vien egoistinis siekimas, bet drauge ir didžiausias patarnavimas mūsų tautos reikalmams. Tik būdami įtakingi ir pajėgūs galėsime šį tą nuveikti savo tautai. Bet kaip to siekti, kad tuo pačiu metu būtų sumažintas pavojus savą tautybę užmiršti?

Spauda, meno veikla ir organizacijos, propaganda už vedybas tarp savų tautiečių — yra būtinos priemonės, bet dar ne viskas.

Labai svarbus dalykas yra laisvalaikio praleidimas. Būti labai naudinga, jeigu mūsų jaunimas daugiausia laisvalaikio galėtų praleisti savo tarpe.

Jaunimo organizacijos turi atspėti, kas mūsų jaunimui patinka ir tai organizuoti. Gerą progą suteikia mums menkas Amerikoje rūpinimasis jaunų laisvalaikio. Amerikiečių jaunimas, kai nesimoko, yra paliktas sau. Jei kuris nori pažaisi stalo tenisą, keglis ar pan., gali bet kurioje biznio salėje išsinuomotį įrankius ir žaisti. Čia palyginti labai maža sporto klubų, kur jaunuolis darbininkas galė-

tų praleisti laisvalaikį mėgiamose sporto bei žaidimo srityse.

Todėl mes turime steigti sporto ir laisvalaikio klubų. Juo daugiau laiko lietuviai praleis savo tarpe, tuo jie liks geresni lietuviai. Netiesiogiai tuo pačiu mažinamas ir mišrių šeimų pavojus.

Maža vien tik pasiryžimo nevesti-netekėti už svetimtaučio. Bendraujant ar draugaujant jaunuoliams abiejų lyčių iš įvairių tautybių, nejuokiamis ateina momentas, kada jaunimas patirtas, didelis mišrių vedybų priešas, pradeda savo asmeninę istoriją laikyti "išimtimi" ar jaučia, kad nebėra kelio atgal.

Nvesti svetimtaučį tai reiškia su svetimtaučėmis neilgtuoti, o tas daugiau įmanoma tik tada, jei lietuviškas jaunimas turės daugiau galimybių bendrauti savo tarpe.

Kai kas gali pamanyti, kad čia skelbiami pasiūlymai izoliuoti mūsų jaunimą. To bijoti nėra pamato. Bendrauti su kitais yra tiek daug progų, kad ir norėdami jų neišnaikintume. To ir nenorime. Norime tik, kad lietuviai jaunuoliai nebūt izoliuoti nuo lietuvių, kaip tai dabar labai daugeliui atveja.

B. L.

ŽMOGUS IR PROGA

— Jeigu mums pasiseks, ką pasaulis pasakys? — klausė nužlugęs kapitonas Berry, kada Nelsonas jam išdėstė apgalvotai paruoštą kovos ant Nylo upės krantų planą.

— Čia negali būti jokio "jeigu" — atsakė Nelsonas. — Aš žinau, kad mums pasiseks. Sunku tik pasakyti, ar iš mūsų pasiliks kas gyvas, kad galėtų apie tai papasakoti.

Jo drąsus protas ir aštri akis regėjo karo laimėjimą ten, kur kiti žiūrėjo tik į pralaimėjimą.

— Ar galima praeiti tuo keliu? — klausė Napoleonas inžinierius, kuriuos buvo siuntę iširti kelią per šv. Bernardo kalną.

— Gal ir paeitumėm, — skambėjo nedrąsus atsakymas.

— Pirmyn! — tarė Mažasis Kapralas, neatsižvelgdamas į jo kias sunkenybes, kurios atrodė veik nenugalimos.

Tuo metu Anglija ir Austrija piktai juokėsi iš Napoleono sumanymo pereiti Alpių kalnus su 60 tūkstančių armija, sunkiąją artileriją, patrankomis bei šoviniais. Bet Genujoje apsiaustas Massena baigė maistą, o laimėję austrai griovė Nicos varčius.

O Napoleonas neapleido draugų nelaimėje. Gerai apmąstęs ir apginkluoti kareiviai buvo galutinai paruošti kelionei: nudrįskę drabužiai bei pagadinti šautuvai buvo sutaisyti ar pakeisti naujais, ir kareivių eilės slinko pirmyn, persiėmę savo vado tikslų siekimu.

Aukštai, tarp neišmatuojamų uolų, rūkuose žibantieji kareivių ginklai darė nepaprastą įspūdį. Stirmos, išgaudintos nematyto reginio, baliiai žiūrėjo į ginkluotus būrius, kurie taip ūmai pasirodė padangėje. Kada jie eida per pavojingąsias vietas, juos perspėjo ragų balsai, atsimušdami į kalnus tarp uolų ir ledynų, keldami neišpasakytus garsus. Kiekviena smulkmena buvo taip apsvaistytą ir taip rūpestingai atlikta, o Napoleono įtaka tokia didelė, kad nė vienas kareivis neapleido savo vietos. Visos kliūtys pakeičiavo pasilintos. Keturioms dienoms praslinkus, armija jau traukė Italijos kloniais.

Tik tada, kai Alpės buvo perėjtos ir kiti pastebėjo, esą, tai seniai buvę galima atlikti. Ne

vienas karo vadas turėjo viską, netgi ir kareivių drąsumą. Bet jiems stigo Napoleono stiprumo ir tvirtybės. Kai kurie teisiniai, esą, sunkenybės būtų buvę neįveikiamos. O Napoleonas niekad nuo sunkybių nebėgo, bet ieškojo progos ir protingai ją pavergdavo.

Naujajame Orleane Grantas, nukritęs nuo arklio, sunkiai susižeidė. Tuo tarpu jis gavo įsakymą vadovauti konfederatų apgultam Chattanogo miestui, kuriame nebebuvo vilties išsilaikyti. Aplinkiniuose kalnuose slypėjo priešas ugnys, maisto nebebuvo galima įvežti. Nors ir buvo sunku, generolas Grantas liepė ruošti į naują kovą.

Laivu Mississippi upe, vėliau arkliais ir visomis priemonėmis keliau, jis pasiekė Chattanogą. Viskas virto kitaip. Atvyko milžinas, ir prieš jį visi nusielenkė. Armija pajuto jo stiprią ranką. Dar negalėdamas ant arklio užsėsti, jis pradėjo priešų puolimą. Trumpu laiku aplinkinius kalnus užėmė Granto kareiviai, nors kiekvieną žemės pėdą reikėjo sunkiai išsikovoti.

Sunku pasakyti, ar tai buvo tiesiog aklas atsitiktinumas ar kareivius paskatino sužeisto generolo tvirtumas. Ar dalykai savaime susiklostė, kad Horacijus su dviem draugais sulaukė Tiberio tiltas nebuvo sugriaušęs.

Ar kad Leonidas Termopliuose sulaukė galingą Kserkso kariuomenę? Ar kad Themistokles Graikijos pakrantėse su naikino Persų laivyną? Kad Cezaris, matydamas armiją pavojuje, pasiėmęs skydą ir durtuvą, kovodamas laimėjo? Kad Winkleriedas sau į krūtinę įsmeigė strėlę, praskindamas tuo būdu savo draugams kelią į laisvę? Kad Napoleonas nepralaimėjo nė vienos kovos, kuriai jis pats vadovavo? Kad Wellingtonas kariavo įvairuose kraštuose, niekur nepralaimėjęs?

Istorija mums duoda tūkstančius pavyzdžių tokių žmonių, kurie, teisingai išnaudodami atsidariusią progą, nuveikė tokius darbus, kurie silpniesiems atrodi beveik neįveikiami.

Nelauk netikėto atsitikimo. Iš kiekvieno paprasto dalyko padaryk nepaprastą.

(Iš O. Swett-Mardeno veikalų "Gyvenimo Mokykla")

AR JŪS PAŽINOT STEFAN ZWEIGĄ?

Carl Zuckmayer

Tai buvo ankstyvą kovą mėnesį 1942 metais, pas mus dar gilia žiema.

Beveik metus laiko mes gyvenome apseistoje farmoje, Vermonto miškų kalnuose. Tuo laiku aš beveik niekur neišvykdavau iš namų, ir paskutiniuosius mėnesius praleidau sniegą bevalydamas, malšas bekopodamas ir tvarte bedirbdamas. Vakare būdavau taip nuvargęs, kad be okios minties užmigdavau. Nakties metu man dar reikėdavo atsikelti krosnies pažūrėti, kad kambary neužšaltų vanduo.

Kiekviena diena mums pridedavo dar su tamsa šeštą valandą ryto, namuose būdavo labai šalta. Mes gyvenome nepriklausomai nuo kitų, patys išsimaitindami.

Aš negalėjau rašyti. Karas ir mūsų tėvynėje bekybančios negerovės sumaišė mano fantaziją. Kare žodis yra bėgėlis. Arba reikia drauge kariauti, arba tylėti. Paskutiniame kare aš dalyvavau, o šituo biau rūjau. Karinė padėtis nebuvo džiuginanti. Hitlerio armija, nors ir rusiškoms žiemoms sulaukta, stojo prieš Leningradą. Ji buvo toli užgususi Ukrainon ir iš esmės tiek stipri, kad vasarą pradėtų žygiuoti pirmyn, tik niekas nežinojo, ligi kol.

Toji kariuomenė buvo užvaldžiusi visą Europą ir didžiąją dalį šiaurinės Afrikos. Londonas buvo bombarduojamas. Niekas nežinojo, kiek dar laiko užsitęs.

Japonams gerai sekėsi Ramiajame vandenyne. Jau buvo grąsoma Australijai ir Indijai. O Amerika dar tik buvo pradėjusi ginkluotis. Niekas nežinojo, ar nebus per vėlu. Tik vienas mums buvo aišku, kad Hitleris prieš joki vandenyną nesustos. Jis mielai būtų paverges visą pasaulį taip, kaip jis pavergė Europą ir kaip buvo paverges visą Vokietiją. Niekas, kas laisvę brangino, nebūtų galėjęs šito išgyventi.

Tai buvo ankstyvą kovą mėnesį, audringą dieną. Keliai buvo užpustyti, juos reikėjo išminkyti, norint pasiekti bet kurį važiuojamą kelią.

Aš buvau susiradęs žmogų, kuris pažadėjo mums pavaduoti ūkyje. Tai buvo mūsų pirmutinis iškyla šią žiemą, ir mes ją džiaugėmės, lyg kalėdinėmis dovanomis. Tą dieną mažame universiteto mieste dainininkė Lot-Lehmann turėjo koncertuoti. Ji turėjo dainuoti Schubertą ir Schumaną. Mes jautėmės, lyg į Salzbūrą važiuojame, išitas savaitės mes laukėm tos dienos.

Ar jūs pažinot Stefaną Zweigą? — paklausė mūsų draugas amerikietis, pas kurį miestelyje mes apsisistojome.

Prieš pat koncertą, persirengę kitais drabužiais, mes sėdėjome prie ugnies ir gėrėme kokteilį.

— žinoma, — atsakiau. — Kodėl?

Tikėtai tada aš atkreipiau dėmesį, kada jis pasakė: "Ar jūs pažinot?"

— O jūs ar pažinot Stefaną Zweigą?

Jis pastebėjo mano žvilgsnį. — Man labai nemalonu, — tarė amerikietis. — Tikriausiai, jis buvo jūsų draugas? Aš maniau, kad jūs jau žinot.

Mano žmona padėjo laikraštį ir ilgai išsiūžėjo į vieną tašką, kaip tai daroma, kai norima kas nors atspėti. Staiga aš pajutau, kas atsitiko. Bet man buvo sunku suprasti.

— Bet juk tai neįmanoma! — kalbėjo aš, pats nesusiprasdamas ką sakau. — Bet juk tai neįmanoma! Juk jis mums krosnį ir šunis dovanojo.

Tuo metu aš prisiminiau žalią kokių krosnį mūsų Hendorfo name, prisiminiau ir du jaunus šunis. Aš pajutau trumpą duriantį skausmą, lyg džiaugsmą,

kurį aš anuomet dėl tų dovanų buvau pajutęs.

— Juk jis mums krosnį ir šunis dovanojo. Kaip gi dabar galėtų būti miręs?

— Tai juk ten įvyko, — tarė mano žmona, lyg pati būtų turėjusi prisiminti, kad tai ne vakar įvyko. — To visko dabar nebėra...

Kada pertraukos metu mes aplankėm dainininkę, Lottes Lehmann akys buvo pilnos ašarų.

— Aš nebegaliu dainuoti, — kalbėjo ji. Tačiau ji dainavo puikiai. Man atrodė, kad dar niekad jos taip dainuojančios negirdėjom.

Tai sena istorija, bet ir amžinai nauja. Ir kam ji įvyktų, tam plyštų širdis. Paskutinį kartą Stefaną Zweigą aš buvau sutikęs beveik prieš metus. Mes susitikom New York'e ir drauge pietavom mažoje prancūziškoje svetainėje. Jis, kaip paprastai, buvo gyvas, susijaudinęs, pilnas gyvenimo ir susirūpinę kitų reikalais.

— Ar tu atsimeni, kaip mes šventėm mano penkiasdešimtąjį gimtadienį?

Tuokart Stefaną Zweigą pasikvietė mane drauge su juo pabėgti iš Salzbūrą, kur jis nebūtų galėjęs išvengti įvairių sveikinimų. O įvairios rūšies oficialių pagerbimų jis baisiai nemėgo. Dėl to Stefaną Zweigą gimimo dieną mes atšventėm Miunchene, tik dviese, mėgiamiausioje rašytojo svetainėje. Mes tada puikiai vaišinomės, nors svetainės savininkai ir nežinojo, kad čia buvo tokia šventė. Dabar mes tik apie tai kalbėjome, maloniai prisimindami anuos laikus. Nuo to laiko praėjo dešimt metų.

— Šešiasdešimt, — tarė rašytojas. — Aš manau, kad užtenka.

— Aš nusijuokiau.

— Mūsų amžiaus žmogus turėtų devyniasdešimties ar šimto metų sulaukti, norėdamas dar ko geresnio išvysti.

— Ne, jau nieko gero nebebus, — atsakė Stefaną Zweigą, ir aš pastebėjau neišpasakytą liūdesį jo akyse.

— Ne, mums nieko gero nemėta sulaukti. Pasaulis, kurį mes mylėjome, yra nebeįgyvendinamas žuvis. O kas paskui ateis, prie šito mes nebeprisidėsime.

Žodis, kurį mes visi norėsim pasakyti, nebebus supras tas jokia kalba, ir mes liksime be tėvynės įvairiuose pasaulio kraštuose. Mes nebeturime dabarties, ir mums nėra jokios ateities. Praeities mes nebegalime grąžinti, o gyvenimo naujumas slinks tik pro mūsų šalį. Koks gi tikslas gyventi, būnant tik savo paties šešėliu? Mes gi esame tik vaiduokliai, tik atsiminimai...

Aš tada jį galėjau suprasti, nors pats ir kitaip jaučiau. Juk jis buvo ypatingai apdovanotas, palyginti su mumis. Jis gi priklauso tai rašytojų mažumai, kurie turėjo tarptautinę skaitytojų grupę, kuris buvo jau pasaulio pripažintas, į kurio veikalus buvo stipriai atsiliepiama. Jis priklausė tai mažumai emigrantų, kurie buvo įsigiję jau kitą pilietybę, turėjo galiojantį pasą ir užtikrintą gyvenimą. Jis neturėjo jokių materialinių rūpesčių ir galėjo tvarkyti savo gyvenimą taip, kaip norėjo. Tuo tarpu mano gyvenimas ta prasme buvo didžiausia priešingybė. Gal būt, taip galvoju aš šiandien, dėl to man buvo daug lengviau.

Aš taip gerai prisimenu šią dieną, po ano Lottes Lehmann koncerto. Ta diena man buvo savotiškai nauja, pilna kažkokio savotiško apsisprendimo. Dar niekad man neatrodė šitas mano naujas ir neįprastas darbas toks jaudinantis, tiesiog mielas savo sunkumu. O tuo tarpu pavasarį

jau laužėsi, anapus dar apšalusiu langu. Aš vaikščiojau aplink su lazda, piuklu ir plaktuku. Kai sniegas sutirps, reikės pataisyti kluoną, pastatyti naują tvartą, pataisyti tvoras. Mes apskaičiavom, kiek reikės mums naujos medžiagos, kaip reikės atsigabenti grūdų sėklai ir javų pašarui ir kaip mes padengsime išlaidas. Medžių sultys tekėjo. Mes išmokome naminės pavasario pramonės, kaip padaryti cukrų iš varančios sulos. Mes stebėjome ančių ir žąsų išpročius. Mano pirštai buvo sužeisti nuo kurenimo ir melzimo.

Gera buvo taip gyventi, gera buvo gyvenimą jausti.

Politinių emigrantų tarpe Stefaną Zweigą nusizudymas sukėlė nepaprastą susijaudinimą. Iš visų laisvų, kuriuos aš gavau, dvelkė slopinas beviltiškumas. Jeigu jis, turėdamas visas galimybes, neberado prasmės gyventi, ką gi sakyti tada tiems, kurie dėl duonos karnio kovoja. Daugumas mūsų politinių emigrantų gyveno labai skurdžioje sąlygoje. Moterys, anksčiau jokių rūpesčių nepažinavusios, tapo tarnaitėmis. Intelektualai, gerai nemokėdami svetimos kalbos, beviltiškai dairėsi. Žymūs gydytojai dar kartą turėjo atsisėsti į mokinių suolą ir drebdami laukė egzaminų rezultatų, kurie tik po keletos savaitių buvo skelbiami.

Badas ir depresija emigrantų tarpe buvo nuolatiniai svečiai. Pagaliau rašytojams, kurie dar nebuvo pagarsėję už savo krašto ribų, svetimos kalbos ir naujo galvojimo bei pajautimo problema atrodė visiškai nenugalima.

— Ką gi mes turim daryti, — rašė man jaunas ir labai gabus žmogus, — su tuo savim pasitikejimu svetimame krašte? Argi mums kas tikės? Kas gi mums ką nors už tai duos? Mums belieka tik du keliai — ar dėl moralinės depresijos ar dėl nenugalimo vargo ieškoti mirties...

Aš nežinojau, kaip į tokius laiškus atsakyti. Juk kiekvienas žodis būtų skambėjęs tik kaip labai nevykęs nuraminimas. Bet kas gi mane patį dar aukštumoje laiko?

Vieną naktį aš atsisėdau ir pradėjau rašyti. Pavadinau tai: "Šauksmas gyventi".

Tai buvo vienintelis atsisaukimas, vienintelis straipsnis, kurį aš karo metu išspausdinau. Jis buvo išspausdintas anglų ir vokiečių kalbomis. Dabar, betvardamas savo daiktus, prieš iškeliaudamas Europon, aš netyčia jį radau. Ir man pasirodė, kad aš dar kartą turėjau sušukti, tik gal truputėlį kitaip: Nepasiduokit, draugai!

Iš vokiečių kalbos laisvai vertė A.

Ar žinote, kad...

— Juodžiausioje žemėje auga puikiausios gėlės, o dailiausi ir stipriausi medžiai iš uolų tarpo veržiasi padangėn.

J. G. Holland

— Reikalas yra šeštasis jausmas. Vokiečių priežodis

— Nėra abejonės, kad šiuo dieninės kultūros vadai yra žmonės, kurie savo krįrą pradėjo beturčiais vaikais. Seth Low

— Ne kiekviena nelaimė, kuri mus sutinka, yra smūgis, o anksti sutiktos kliūtys yra palaiminimu. Nugulėtos sunkybės ne tik moko, bet priprangia mus ateinančioms kovoms. Sharpe

— Kuo bebūtų padariusi tave gamta, laikykis to: nevienkelio, kuriuo eiti tave ragina prigimtį palinkimai. Būk tuo, kuo gamta nori tave turėti, o vidinis pasitenkinimas bus tau didžiausias atlyginimas. Sidney Smithas

JAUNIMO VARDAN

Niekas neginčys, kad šiuo metu, kada mūsų žemė krauju pasruvusi, o tauta išblaškyta po visus pasaulio kampus, jaunimo reikšmė Lietuvos išlaisvinimo kovoje itin padidėja. Didžioji tautos viltis glūdi kaip tik jaunime! Jaunime, kuriame yra pakankamai idealizmo, kad savo jėgas aukotų tai žemei, kurioje žengė pirmuosius žingsnius. Tik tą didelį idealizmą reikia mokėti tinkamai panaudoti. Mūsų visų nelaimė yra keletas dalykų, kurie pasitarnauja viskam, tik ne Lietuvos labui. Vienas iš tokių neigiamybių — šmeižtai, objektyvios kritikos vardu prisidengę.

Nėra paslaptis, kad vyresnio amžiaus jaunimas simpatizuoja vienai ar kitai grupei. Ir yra aišku, kad po keletos metų viena jaunimo dalis pasuks viener, kita kitur. Tai yra gyvenimo natūrali išdava. Tačiau mums visiems yra taip pat aišku, kad tik vieningai vedama Lietuvos išlaisvinimo kova atneš teigiamų rezultatų.

O kaip gi yra pasiekiami vienybės? Skambių šūkių nepakanka. Tolerancija — tai toji būtina sąlyga vienybei siekti.

Kokios gi tolerancijos mokesi šiandieninis jaunimas? Ne vieno laikraščio puslapius pavarę rasime straipsnius ir straipsnelius apie kitų pažiūrų žmonių padarytas klaidas.

Esmėje klaidų išskėlimas yra geras dalykas, bet kai pradeda masės rašyti ar kalbėti perdant, reikalas atsistoja visai kitoje plotmėje. Vietoj objektyvios kritikos mes randame šmeižtų puoselėjimą. Asmenys, jaunimui pavyzdžiais buvę, neretai visai išdėrgiami.

Ir čia prasideda didžioji blogybė. Jaunuolis pradeda nebeįmėgi kitaip galvojančio. Tai nėra tušti žodžiai. Jei grįžtume labai netolimon praeitį, galėtume įsitikinti to teigimo teisingumu. Ir atėjus laikui, kada jaunimas turės atsistoti senųjų vietų, kokių pasekmių galėsime tikėtis? Atsakymas yra per aiškus.

Tačiau skaudžiausia tai, kad tie rašėtojai ar kalbėtojai visuomet pabrėžia Lietuvos reikalus statą aukščiau partinių interesų. Kur yra riba šiuo atveju tarp žodžio ir veiksmo?

Jū visi, kurie skelbiate kitų klaidas ir iškeliate savo grupių nuopelnus, dešimtis kartų apgalvokit ir tik vieną kartą pasakykit! Jei jums ištikrųjų Lietuvos reikalai didesni už visokius kitus reikalus, atsiminkite: yra tautos dalis, ant kurios pečių kris visų kovos sunkumai. Atsiminkite, kad jūsų žingsniai seka ir iš jų mokosi jaunimas. Kas bus padaryta jaunimo vardu, tuo pačiu bus padaryta Lietuvos vardu!

Alg. Pagėgis

MŪSŲ KALBA

Redaguoja
Pranas Skardžius

5. Ar tinka lietuviškai sakyti Munichas, Vienna?

Norint į šį klausimą atsakyti, visų pirma reikia pastebėti, kad Amerikos lietuvių laikraščiai žymesnius tikrinius vardus labai nevienodai vartoja; pvz. šalia Maskva, Jeruzalė ir kt. sutinkame Berlin, Hague, London, Munichas, New York, Paris, Washington, Vienna ir kt. Čia nėra nei nuoseklumo, nei tvarkos: rašoma kaip pakliuvus, daugiausia nusizūrėjus į angliškus pavadinimus. Bet tokia netvarka yra nieku nepateisinama: ji netinka nei vieniems, nei kitiems. Jeigu rašome Berlin, Hague, London, Paris, Vienna, tai, norėdami būti nuoseklesni, turėtume rašyti ir Moscow, Krem-

lin, Jerusalem, Warsaw ir kt. Ir ne tik rašyti, bet ir atitinkamai angliškai tarti: Moskau, Džeruselem, Vorso, Mjūnik, Peris, Heig ir tt. Tačiau šitokia praktika reikštų visišką ligišiolinės lietuviškos vartosenos atsisąžinimą ir beatodairinį plūduriavimą svetimais vandenimis. Atrodytų, kad mes esame tokie vargšai, jog nebegalime savaimingai pavadinti net žymesniųjų vietovardžių ir turime juos visus vergiškai angliinti. Tačiau taip iš tikrųjų nėra: žymesniuosius vietovardžius mes jau iš senovės esame prapadavinę lietuviškai ir tinkamiau. Rusų Moskva visoj Lietuvoj lig šiol buvo vadinama Maskva arba Maksva; senovinės Jeruzolimos vietoje dabar visuotiniai yra vartojama Jeruzalė; Lenkijos Warszawa

ir Krakow visi sutartinai vadiname Varšuva ir Krokuva; taip pat ligišiolinė bendrinė kalboj visuotiniai buvo vartojama Berlynas, Paryžius, Haga, Londonas, Viena, Miunchenas, Leipciugas, Hamburgas ir kt. Daug kas šalia Maskva, Varšuva, Berlynas, Paryžius, Londonas rašė dar ir Muenchenas, Leipzigas, New Yorkas ir kt.

Panašios tradicinės praktikos, atrodo, reikėtų laikytis ir toliau: viena, yra visai nereikalingas dalykas lietuvių kalboje angliinti slavų, vokiečių, prancūzų ir kt. žymesnius vietovardžius, — juos mes esame įpratę ir galime tiesiogiai ir savaime lingiau nusakyti; antra, lietuvių kalba yra kaitoma, todėl dažnai vartojamų svetimų vardų nekaitymas visai nederu mūsų bendrinei vartosenai.

Todėl šiais sumetimais patartina ir toliau spaudos kalboje įprastinius vietovardžius rašyti taip, kaip lig šiol daugumos buvo įprasta, pvz.: Maskva, Kievas, Černigovas, Permė; Varšuva, Krokuva, Lvovas, Lodzė; nenas (arba Muenchenas, Tuebingenas); Viena, Paryžius, Haga, Lisabonas, Roma, Madridas; Nju Jorkas, Čikaga, Vašingtonas (arba New Yorkas, Čikaga, Washingtonas) ir tt.

kėlė ir privilegijuotus sluoksnius prieš jį. Nuotaikas paštrino ir karalienė Farida, padovanojusi jam tris dukteris. Praėjusią žiemą, vieną vakarą, ji atsisakė su juo drauge pasirodyti viešai. Po dviejų savačių jis persiskyrė, tariamai dėl to, kad ji nepagimdžiusi sūnaus. Drauge jis jau uždraudė dar kartą ištėkėti bijodamas, kad ji kitam vyriui galintų pagimdyti sūnų ir tuo būdu žmonėms parodyti, kad dėl įpėdinio stokos galis būti ir jis kaltas.

Netrukus iš Irano grįžo gražuolė jo sesuo Favzia, taip pat persiskyrusi su šachu. Kai Farukas aerodrome ją švelniai sutiko, sostiškai paplito dar piktesni gandai. Mahometonų broliškų galva, Hassanas el Banna, net pradėjo skelbti, kad Farukas ir Favzia esą daugiau, ne u brolis ir sesuo.

Agitatorius po dviejų savačių buvo gatvių kautynėse užmuštas, tačiau gandas nenutilo, vis labiau žlugdydamas karaliaus autoritetą. Ir skandalas dėl gražuolės Nariman Sadek buvo tik ilgos istorijos tęsinys.

Artėjant sausio rinkimams, karalius pamatė, kad jis visų apleistas. Be karalienės, be simpatijų net pačiuose turtingiausiuose sluoksniuose, be kariuomenės, kuri jį ne be pagrindo laiko pralaimėjimo Palestinoje kaltininku, paramos. Jis buvo priverstas šypsotis ir tuo metu, kai masės sausio 7 d. valdžią atidavė jį jo priešo Nahos Pašos rankas.

Vistiek, ar Farukas ir Miss Sadek susituoks ar ne, ateinančiais mėnesiais Egipte laukina permainų. Egiptiečių mirtinumas didžiausias pasaulyje. Kas penktas kūdikis neišgyvena nė metų. Daugelis šeimų mėsos paragauti tegali tik vieną ar du kartus per metus. 80—90% visų gyventojų yra analfabetai. 90% serga akių pūliavimu.

Naha Paša ir jo vafdas yra pasiryžę šias blygybes pašalinti. Karalius negalės nei šioms socialinėms reformoms pasipriešinti nei padėti jas įgyvendinti. O jeigu jis ir toliau savo kraštu rūpintis mažiau, kaip naktiniais klubais, gali tikrai atsitikti tai, ką jam Aga Khanas pranašavo gruodžio mėnesį: jis neteks sosto.

Jeigu gi susipras, iš šio, palginti dar jauno, vyro (30 m. amž.) gal būt dar išeis monarchas, patiesinas savo vardą. O Faruko vardas — nors tai ir keistai skambėtų — reikščiau: "Tas, kuris rūpestingai skiria tiesą nuo netiesos."

(LIETUVIS)

Karalius, kuris puikiai tarnauja bolševizmui

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

seno priešo Nahos Pašos paskyrimą ministeriu pirmininku. Liudininkai pasakoja, kad Farukas eilę valandų po šio pasikalbėjimo lankė po savo rūmus, daugydamas vertingas porcelano vazas.

Nuo to laiko "aukštasis valdovas" nieko daugiau netroško, kaip tik atkeršyti anglams. Ir kai anglai 1944 m. pasitraukė, jis tą pačią naktį Naha Pašą išvyjo sakydamas, kad jis daugiau "nebeatstovauja tautos daugumos".

Iš tikrųjų buvo kitaip. Mat, Nahos Pašos vadovaujamas vafdo sąjūdis buvo vienintelė politinė partija, kuri kovojė dėl žemės reformos ir geresnio masių aprūpinimo. Tačiau Farukas tada dar buvo pakankamai stiprus, kad galėtų prailginti savo autokratiją ir vyriausybės šefu paskirti sau ištikimą Nakrošį Pašą.

Nuo to laiko jis pradėjo vis mažiau rūpintis valstybės reikalais, ištisas dienas prasėdėdamas šalia gražių moterų karališkame automobilių klube ir uždarame "Gezirah Sporting Club". Neilgai reikėjo laukti, kad gandai apie karaliaus privatų gyvenimą paplistų visame krašte.

Tas periodas nepraėjo be pėdsakų Egipto darbininkų masėse, o Naha Paša sugebėjo pasirūpinti, kad šių masių nekantrumas augtų. Netrukus prieš režimą ir skandalinę valdovų gyvenimą pasisakė ir ortodoksinė-fanatinė mahometonų brolija, turinti 80.000 šalininkų. Vieną rytą, grįžtant po naktinio lėlavimo, jam buvo pranešta, kad mahometonų brolijos nariai nužudė jo premjerą Nakrošį Pašą.

Norėdamas išvengti vis didėjančio masių įnirtimo, Farukas griebėsi seniai išbandytos priemonės — karo. Blogai apmokyta, o dar blogiau apginkluota kariuomenė pasiuntė prieš Izraelį, tikėdamasis greita pergalė atstatyti savo prestižą. Tačiau ir tuo metu, kada jo kariiviai Nagebo fronte krito kaip musės, jis tęsė moterų medžiokles, lyg tyčia tuo metu susirasdamas sugulovę žydaite.

Faruko cinizmas ir pralaimėjimas Palestinoje tuoj pat su-

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške. Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

Apie gyventojų surašymą

PREKYBOS DEPARTAMENTO CENTRALINIO STATISTIKOS BIURO PRANESIMAI

3.

Visi svetur gimę, tačiau Jungtinėse Valstybėse gyvenę asmenys yra einančio Centralinio Statistikos Biuro direktoriaus pareigas, Philip M. Hauser, raginami Statistikos surašinėtojų atsakinėti teisingai, kada jis atsilankys į jų namus balandžio 1 d., vykdydamas 17-tą dešimmetinį gyventojų ir butų surašymą.

"Ypatinai svarbu natūralizuotiems piliečiams nepretenduoti Jungtines Valstybes esant jų gimtiniu kraštu," sako dr. Hauser. "Klaidingų pareiškimų rezultatai, kiek jie liečia gimtąjį kraštą, gali iš karto neatrodyti aiškūs, bet už 20 ar 30 metų bendros 1950 metų skaitlinės gali turėti neigiamą pasekų imigracijos kvotoms."

Atsakymai į Statistikos surašinėtojų statomus klausimus turėtų būti suteikiami laisvai ir be išsisukinėjimų. Statistikos surašinėtojas stengiasi tik rinkti aiškius apie Amerikos gyvenimo ir butų, kuriuose jie gyvena. Bus klausama ir daugelio kitų dalykų, net ir apie mokymą išsilavinimą.

Ypatingos reikšmės Amerikos lietuviams ir jų socialinėms bei

kultūrinėms organizacijoms turės surinkimas tikslų duomenų apie skaičių lietuvių gimusių asmenų, tiek pirmos, tiek antros generacijos, gyvenančių Jungtinėse Valstybėse. Tai tegalima bus patirti tik bendradarbiaujant su statistikos surašinėtojais.

Visi statistikos surašinėtojai suteikiami duomenys yra konfidencialūs ir negali būti atidengiami jokiai asmeniui ar valdžios agentūrai.

Kai statistikos surašinėtojas atsilankys į namus balandžio mėnesį, jis klaus keleto dalykų, turinčių svarbios reikšmės kiekvienos apylinkės mokyklų reikalavimams.

Statistikos surašinėtojai praneš apie mokyklinio amžiaus vaikų skaičių. Šie vaikai bus skirstomi pagal amžių. Tad švietimo įstaigos patirs, kiek kurios grupės vaikų bus mokyklinio amžiaus per ateinančius šešerius metus, turint galvoje, kad šešeri metai yra amžius, kada didžiama vaikų pradeda lankyti mokyklą.

Tie, kurie lanko mokyklą, bus skirstomi pagal amžių ir užbaigtą mokyklos skyrių. Panašūs duomenys bus renkami ir apie kolegijų studentus.

JEI PETAINAS MIRTŲ...

Konfiskuotieji plakatai buvo apie 50 kvadratinį pėdų dydžio. Tačiau jų tekstą sudarė vienas sakiny: "Seniausias pasaulio kalyns". Tie žodžiai buvo po uniformuoto senelio portretu. Su Prancūzijos maršalo kepure. Tai buvo Petainas — 93 m. amžiaus.

Vidaus reikalų ministeris patenkintas atsiduso, kai policijos prefektas ant jo stalo padėjo konfiskuotą plakatą. Jei valdininkai būtų tik keletą valandų pavėlavę, tūkstančiai šių plakatų būtų buvę išklijuoti ant visų Prancūzijos mūrų.

Ir vidaus reikalų ministeris Rene Mayeris turi daug rūpesčių su Petainu. Tiesa, apdraudimo bendrovių matematikai apskaičiuoja, kad 93 metų senelis dar gyvens mažiausiai penkerius metus. Bet niekas negali tvirtinti, kad Petainas šią "normą" dienos tikslumu išpildys.

Visus nervingas klausimas: kas turėtų atsitikti, jei Petainas rytoj mirtų? "Tesuka galvą vidaus reikalų ministeris" — pareiškė kolega iš teisingumo. Šis gi aiškino, kad vidaus reikalų ministerija su kalinio laidotuvių mis neturinti nieko bendra. Dar kategoriškesnis buvo karo ministeris: "Petainas? Jo nėra karininkų sąrašuose. Kodėl mes turime rūpintis jo laidotuviemis?"

Nė vienas nesijaučia visiškai atsakingas. Tačiau po truputį — visi. Todėl ir dėl Petaino gyvo lavono įvyko ilgi trijų ministrų pasitarimai.

Pasitarimo bazė buvo greit

rasta: staigmenos jokių būdu neleistinos. Petaino laidotuvių reikalai turi būti iki smulkmenų iš anksto aptarti. Mat, bijojasi, kad Petaino mirtis galint iššaukti demonstracijas, todėl iš anksto ruošiamasi jas sukludyti. Trys ministrai kalbėjo ištisas savaites, kol nustatė pirmuosius tris laidotuvių programos punktus.

Prieš kelias dienas šis planas ir pasirašytas. Slaptuose vidaus reikalų ir teisingumo ministerijų pasitarimuose jis jau net ratifikuotas. Punktai:

1. Tuoj po Petaino mirties jo gydytojas konstatuoja mirties faktą.

2. Apie mirtį pranešama vėliuonies žmonai.

3. Lavonas atiduodamas vieuoeloms — numazgoti ir perrengti civiliais drabužiais. Uniformos neduoti, nors giminės to ir reikalauja.

Iki šios vietos viskas buvo aišku. Jau sunkiau buvo susitariti dėl laidojimo vietos. Į klausimą iš karto buvo atsakyta negatyviai: Petainas negali būti laidojamas savo gimtinės Cauchy le Tour kapuose. Apie Paryžiaus kapus nė nekabėta. Tik po ilgesnių debatų susitarė Petainą laidoti vietoje, internavim saloje. Jo mirties dieną nutraukiami visi telefono ryšiai tarp d'Yeu salos ir žemyno. Net ir "Invicta", vienintelis keleivinis garlaivėlis, kuris jau dešimt metų plaukioja tarp salos ir žemyno, tą dieną gaus progą 24 valandas pailsėti.

(LIETUVIS)

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Kovo 9 dieną laivu "General Hersey" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai: Abaravičius Kazimieras, Antanina, Algimantas, Danutė — Chicago, Ill. Abartis Petras, Cezarija, Cezarija, Vanda — Clinto, Pa. Astauskas Vincas, Anelė, Juozas, Birutė — Baltimore, Md. Aukštuolis Antanas, Barbora — Brockton, Mass.

Baltrūnas Juozas — Chicago, Banys Eustachijus, Valerija, Gytis, Neringa — Chicago, Ill. Černiauskas Stefa, Vidmantas — West Frankfort, Ill. Česna Jonas, Ona, Marta — Yonkers, N.Y.

Ciegis Jonas — Nashua, N.H. Dagienė Irena — Cleveland, O. Dagys Anatolijus, Ona, Arnoldas, Irena — Cleveland, Ohio. Gedminas Jurgis — Chicago, Ill. Giedrimas Petras — Chicago, Ill.

Girmius Vytautas, Genovaitė, Rymantas — Lawrence, Mass. Gladkauskas Bronius, Stefanija, Aldona, Algirdas — Utica, Mich. Grebliūnas Jonas, Adelė, Zigmantas, Gediminas, Mindaugas, Sigitas — Victor, N.Y.

Gubilas Aleksandras, Veronika, Beivinta, Selvinija, Violeta — Plattsburg, N.Y. Gudaitis Antanas — Richmond Hill, N.Y.

Gudėnas Gediminas — Post Chester, N.Y. Gudėnas Kazimieras, Kunigunda, Justina — Brooklyn, N.Y. Gusarovas Mikas, Julija, Vidas, Valentina — Rochester, N.Y.

Jablonskis Bonaventūras, Aleksandras, Sigitas — Baltimore, Md. Jarašūnas Vytautas, Algirdas, Kęstutis — Long Beach, N.J. Jasinskas Mykolas — Brooklyn, N.Y.

Jatuzis Kazys, Bronislava — Waterbury, Conn. Kazlauskas Pranas, Valerija, Vytautas — Olymer, Pa. Kemerzūnas Jonas, Magdė — Plattsburg, N.Y.

Kežys Jurgis, Eugenija, Romualdas, Danutė — Brooklyn, N.Y.

Kibelkštis Jonas — Leicester, Mass. Kilkauskas Kazys — Worcester, Mass. Kinsteris Karlis ir Marija — Bridgeman, Mich.

Klygis Mindaugas, Aldona — Chicago, Ill. Kučinskas Jonas, Aldona, Jonas — Brooklyn, N.Y. Laumytė Ona — Argod, Ind. Lukasiūnaitė Elzbieta — Chicago, Ill.

Malasičevs Sergejus, Ona, Edita — Willow Springs, Mo. Marcinkas Vytautas, Birutė, Stanislovas — East Chicago, Ind. Martišius Eduardas, Bronė, Eduardas — Norwood, Mass.

Mateivienė Petrė ir Vanda — Harrison, N.Y. Matonis Antanas — Lawrence, Mass. Miglinas Jonas — Chicago, Ill. Naujokaitis Juozas — Chicago, Ill.

Nejmanas Stasys, Kazimiera, Margarita, Stasys, Ieva, Jonas — Argos, Ind. Novickis Silvestras — Chicago, Ill. Palionis Salomėja — Bismarck, North Dakota.

Panaras Mikas, Mailda, Arvydas, Raimundas — Chicago, Ill. Paulauskas Pranas, Ona, Birutė, Irena, Edmundas — East Chicago, Ind.

Petravičius Vytautas, Aleksandras, Salomėja ir Regina — Great Neck, N.Y. Pkelis Marijonas, Vanda, Jurgis, Danutė — Harford County, Md.

(Bus daugiau)

MARGUTIS

6755 So. Western Ave. Chicago 36, Ill.

Isteigė kompozitorius A. VANAGAITIS

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos mirties žurnalas.

Kaina metams \$2.00
Susipažinti siunčiamas dovanai.

AR JAU TURITE

KNYGA

"PAKELIUI Į MIRTĮ"

?

?

?

Jos kaina tik - - - - -

\$

Tai yra knyga, kurią įdomu ir verta paskaityti. Ją galite greit gauti, jei parašysite užsakymą su aiškiu savo adresu ir, pridėję prie jo vieną dolerį, išsiųsite jį šiuo adresu:

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

KELIONĖ PER NACIŲ KALEJIMUS, PASBAIGUSI IŠLAISVINIMU

Clevelande ir apylinkėse

REGISTRUOKITĖS RINKIMAMS

Cuyahoga apskritys (Clevelando ir apylinkių) gyventojai, turį pilietybę, kurie dar nėra įsiregistravę balsuotojų sąrašuose, turi įsiregistruoti iki kovo 22 dienos, kitaip negalės dalyvauti nominaciniuose rinkimuose gegužės 2 dieną.

Registruotis reikia rinkimų valdyboje (Board of Elections), 119 City Hall, Clevelande. Įstaiiga atidaryta kasdien nuo 8:30 iš ryto iki 4:30 p.p. šeštadieniais atidaryta iki vidurdienio 12:00 val., bet paskutinėmis dienomis, tai yra kovo 20, 21 ir 22 dienomis bus atidaryta iki 9:00 val. vak.

ČIURLIONIEČIŲ ŠEIMA DIDĖJA...

Čiurlionio ansamblio dalyvio Budrio šeima šį antradienį padidėjo — susilaukė sūnaus, spėjama, būsimio čiurlioniečio...

CENTRAL ARMORY

Antradienį, kovo 21 d., Central Armory Don Evans rungtynės su Lucky Simanovich. Porinės imtynės Ivan Rasputin ir Fred von Schacht prieš Bud Curtis ir Larry Casabosky. Po kelių savičių pertraukos grįžta Fred Bozic ir imsis su Frank Talaber. Jack Vensky stos prieš mis bus atidaryta iki 9:00 val. Enrique Torres.

HIPPODROME

Nuo trečiadienio, kovo 22 d., pradės rodyti "Perfect Strangers", filmą apie teisimą dėl žmogžudystės. Dalyvauja Ginger Rogers, Dennis Morgan ir garsi Broadway aktorė Margalo Gillmore.

NAŠLĖ, vidutinio amžiaus,

ieško šeiminkės vietos lietuvių namuose (pageidaujama ūkyje) apie Warren ar artimoj kaimynystėj. Rašykite: Mrs. Helen Brazaitis, c/o Mrs. John Risko, Hobart Road, Leavittsburg, Ohio.

KAS PARDUODA PIANĄ

vartotą, neblogą ir nebrangų, malonėkite pranešti šiuo adresu: Mrs. Butkus, 1152 Dallas Rd. Cleveland 8, Ohio.

Telefonas: TY 1-1900

"Society Plan" jums padeda taupyti!

Ateikit. Susipažinkit su 3 laispenių planu, kaip sudaryti Jūsų taupymo sąskaitą, arba pareikalaukit raštu

Nemokamos Knygelės

išaiškinančios apie šį asmenišką patarnavimą.

Nemokama vieta automobiliui pastatyti Jums esant banke, tuojau už namų, 127 Public Square. Federal Deposit Insurance Corp. narys.

BEFORE

YOU BORROW TO BUY A HOME

GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

JEIGU NORITE PEREITI PRIE ŠILDYMO GASU TURIT GAUTI SUTIKIMĄ

East Ohio Gas Company yra įpareigota sustiprinti Ohio Public Utilities komisijos įsakymą, kuriuo tvarkomas kitu kuru kurenamų šildymo įrengimų pakeitimas naujais įrengimais, kurenamais gasu.

Tas įsakymas reikalauja:

Paskambinę telefonu gausite sutikimą

Jums nereikia net į mūsų įstaigą ateiti. Tik telefonuokit savo prašymą ir atsakykite į keletą paprastų klausimų.

Naudokitės geresniu patarnavimu - Išvenkite nepatogumų

Pirmiau, negu darysite kokius įrengimus pereiti prie šildymo gasu, pašaukite mus, kad sutvarkytumėm įstatymo reikalaujamo leidimo reikalą. Tuo išvengsite galimų nepa-

Tokiems įrengimams mūsų linijose daryti turi būti gautas Bendrovės sutikimas.

Sutikimas automatiškai nustoja galios per šešis mėnesius, jeigu įrengimai per tą laiką nepadaromi.

Įrengimai padaryti be formalaus raštu duoto sutikimo gali būti išjungti.

Jeigu jie neišjungiami gera valia, mes esame priversti, gresiant baudai, nutraukti visą gaso tiekimą atitinkamam

togumų ir išlaidų — jūs susilauksite geresnio patarnavimo, kurį mes galėsime jums parūpinti, iš anksto, kiek jums reikės gaso ir kokioje vietovėje jūs jį naudosite.

Gaso naudojimui kitiems reikalams, negu šildymui, sutikimo nereikia.

The EAST OHIO GAS *Company*

MAin 1-6640

Nepaprasta!

MONCRIEF'O

1950 ŠILDYMO ir VĖDINIMO VIENETAI
★ GAS ★ OIL ★ COAL

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

W.M. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I J. SAMAS. JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodžių ir visokių gražaikių, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIĄ—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs

William J. Jakubs

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Darom naujas

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės

Pigiau negu kitur

TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus

1019 Woodland Ave. Cleveland

Namų adresas: 7204 Donald Ave.

Telefonai:
MA 1-3359
EN 1-3844

CLEVELAND, OHIO

Artinasi pavasario laikas!

Tai yra naujų sumanymų ir naujo veikimo laikas kiekvienam žmogui, pagerinti jo gyvenimui. Tai geras laikas pradėti taupyti. Taupymas, nors ir po mažą sumą, užtikrina ateitį ir apsaugo nuo rūpesčių. Taupydami gali tapti namo savininku.

Lietuvių Banke santaupos nuosimčiai auga kasdien. Jos čia yra USA valdžios apdraustos per Federal Insurance Corporation.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Mes duodame ir iškeičiame Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

Lengva vartoti!... Lengva valyti!... Patrauklus "Sun Master"

Lankstaus plieno juostų venecinės užuolaidos

REG. 3.49 ... 23 IKI 27 COL. DID

- Grūdinto Acme plieno plokštės
- Spiraliniai užtraukimo įtaisai
- Automatiški stabdžiai
- Kombinuotos užsklandos Facia kraštais
- Galvanizuotos • Degintos
- Nerudijančios
- Gelsvai spalvingos

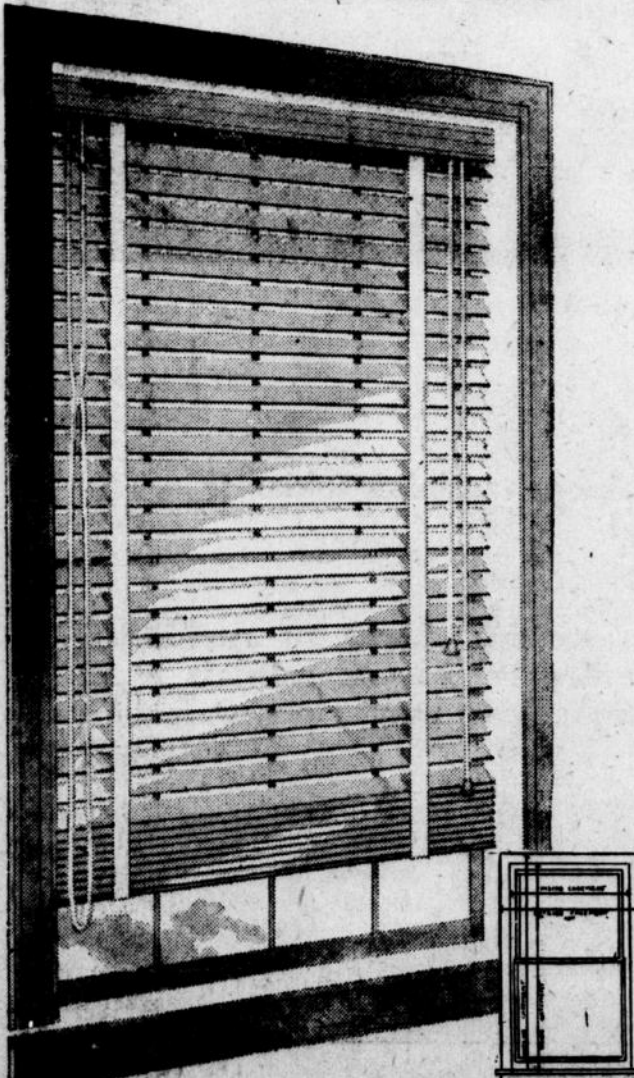
Gerai išmatuokit tiksliai langus iš staktų vidaus ar iš lauko (nedarykit užlaidimų)

2.99

28 iki 36 colių dydžio 3.29

37 iki 44 colių dydžio 5.99

(Visos užuolaidos 64 colių ilgio)

Užsak. paštu ar telefonu
Saukit CHerry 3000

Basement Curtain Department

Clevelande IR APYLINKĖSE

GERIAUSIA PROGA PAMATYTI FILMĄ "LIETUVIAI TREMTYJE"

Jau tris kartus ši filmą buvo rodyta Clevelande. Daugelis nusisikundė, kad darbo dienomis nepatogu atvykti pamatyti. Bet dabar yra patogi proga visiems ją pamatyti, nes šį kartą ji bus rodoma šį šeštadienį, kovo 18 d., 8:00 val. vak. ir šį sekmadienį, kovo 19 d., 11:30 val.

Be to pažymėtina, kad šį kartą filmą bus rodoma maždaug trečdaliu papildyta naujais vaizdais. Rodymas trunka apie 2 valandas ir 15 minučių.

Įėjimo kortelės po 50 centų iš anksto gaunamos DIRVOJE arba pusvalandį prieš pradžią ir rodymo vietoj, Lietuvių Salėje (šemutinėje).

Šia proga reikia pasinaudoti, nes filmą ilgesnį laiką Clevelande jau negalės būti rodoma, kadangi ji yra užsakyta į visą eilę vietų kituose miestuose.

ACIU J. J. SALASEVICIAMS

Jurgis ir Julija Salasevičiai pereitę penktadienį — sekmadienį pavėžino B. Gaidžiūną su filmu "Lietuviai tremtyje" į Detroitą. Tuo jie žymiai sumažino išlaidas parodyti Detroito filmui, kurios pasiūlymė buvo susirinkę apie pusketvirtą šimto Detroito lietuvių. Aciu už gerą talką!

St. ir Br. TAMOŠAČIAI siunčia sveikinimus iš Floridos. Žada grįžti apie kovo 25 dieną, prieš čiurlioniečių koncertą.

RKO Keith's 105th

Kovo 15-21 "12 O'clock High" su Gregory Peck.

KAIP RENGIASI

Čiurlioniečių ansamblio dalyviai pergyvena tikrą "rugiapiūtę" vyksta atskirų ansamblio dalių ir bendros repetitijos. A. Mikulskį dažnai matome iš jų grįžtantį besišypsantį — vadinasi, repetitijos eina gerai. Tai galim tikėtis ir gero koncerto.

Dar daugiau darbo turi ansamblio valdybos nariai, nes jie ne tik turi dalyvauti repetitijose, bet ir organizuoti visus koncerto reikalus, ypač garsinimą bei bilietų paskirstymą. Susisidomėjimas koncertu, atrodo, tikrai didelis, nes bilietai pradėti pirkti anksti ir dabar daugelyje jų pardavimo vietų jau juntamas trūkumas. DIRVA turėjo jau kelis kartus prašyti valdybą papildyti jų atsargas ir papildomus gauna gana šykščiai.

Todėl tikrai patartina paskubėti, nes kurie per ilgai galvos, rizikuoja nepatekti į šią didelę šventę, kurios jau nekantriai laukiame.

Apie būsimą koncertą paveiksluota straipsnį įdėjo CLEVELAND PRESS, kur tarp kita kito ypatingą dėmesį atkreipia į tai, kad bus ir lietuviškų senoviškų tautinių instrumentų orkestras, kuriame bus ir garsiosios triūbos apie šešių pėdų ilgumo... Tarp ko kita patyrėme, kad tas triūbas daro pats ansamblio vadovas A. Mikulskis... Tų, kuriomis jie triūbių Europoje, į Ameriką atsivežti negalėjo, per ilgus... A. Mikulskis džiaugiasi, kad orkestras dabar susidaręs net stipresnis, negu Europoje būna. Pavzdžiui, skudutininku ten turėjo tik no vieną kiekvienos rūšies, o dabar po porą.

PADĖKA

Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando skyriaus ruoštame Nepriklausomybės sukakties minėjime 1950 m. vasario 19 d. Clevelande atskiri aukų rinkėjai surinko aukų: Jonaitytė-Banyš — \$98.00, Vasiliauskienė-Balčiūnas — \$83.70, Augustinavičiūtė-Gaižutis — \$77.00, Žilinskaitė-Apinys — \$46.50, Dabulevičiūtė-Gaižutis — \$46.50, Knystautaitė-Cičėnas — \$45.50, Rastėnienė-Barzdukas — \$35.75, Butkutė-Karosas — \$28.75, Augustinavičiūtė-Barzdukas — \$28.25, Rudaitytė-Mikšys — \$24.00, Telyčėnas — \$23.00 ir Giedraitienė-Karalius — \$7.62. Po \$40.00 aukų — A. Banyš. Po \$10.00 — Glevckas, Sniečkaitė, Malinauskai, Karpis, Mikulskas, Brazauskas, Rastėnis, Mikliūšis, Praškevičius, A. Nasvytis, J. Nasvytis.

Po \$7.50 — Kernauskai. Po \$5.00 — Tamošaitis, Daugėla, Bajoriūnas, Lukoševičius, Samas, Januškis, Palubinskas, Grauzinis, J. Jakubauskienė, Salasevičiai, Kesiūnaitė, Radzevičiūtė, Čiurlionis, Jurkaitis, Vilinskis, Gilienė, Kubilius, Snarskis, Smetonienė, Abraitis, Praškevičius, Stulpinas, Montvila, Gulbinaitė, kun. Spurgis, kun. Petrakis, Balčiūnienė, Urbšaitis, Rukščiušas, Miščikas.

Po \$4.00 — Kregždienė, Jurgelis. Po \$3.00 — Maziliauskas, Levickaitė, Žygas, Minkūnas, Dapkienė, Čyvas, Palubinskas, Palubinskas V., Nasvytis, Gulbinienė, Kvilytė, Nasvytis. \$2.00 — Varnaitis, Svarcas, Moderauskienė, Kizlaitis, Titas, Žygas, Kvilytė, Puodžiūnas, Jiesmanta, Spirikaitis, Klimas, Pečiulis, Polteris, Kavaliūnas, Vaidienė, Alekna, Malčianienė, Dabulevičienė, Palubinskienė, Barzdukas, Katlen, Pipirienė, Kaminskis, Cicėnas, Drasutis, Eimutienė, Jucius, Ziurys, Macys, Valdukaitis, Venclova, J. Nasvytėnė.

Mažiau kaip po \$2.00 aukų surinko pavardės, dėl vietos stokos, neskelbiamos.

Viso minėjimo metų surinkta aukų \$544.32. (Minėjimo metu skaičiuojant aukas iš aukų lapų, įvyko klaida ir tuo būdu buvo paskelbta didesnė suma. Šie visi pinigai pasiūti Tautos Fondui per Amerikos Lietuvių Tarybą Chicagoje.

Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukų rinkėjams ir aukotojams už darbą ir gausias aukas.

Ta pačia proga širdingas mūsų padėkos žodis priklauso prie minėjimo ruošimo prisidėjusiems Čiurlionio ansamblio vadovui muzikui A. Mikulskui ir visiems ansamblio dalyviams, šokėjai A. Valeišaitei ir pianistei N. Tamošaitytei, aktorui P. Maželiui, dail. K. Žilinskui ir kalbėtojai J. Smetonai.

LKF Clevelando Skyriaus Valdyba

Dalis Clevelando žinių 7-tame puslapyje

Nauji vėrams!

Folio kirpykloj

6908 Superior Avenue (šalia DIRVOS red.)

dabar dirba Kaune buvęs žinomiausias vyrų kirpėjas

E. MAZILIAUSKAS

Naujakuriams aišku! Pabandykit ir senieji clevelandiečiai! Nesigailėsite!

Lankytės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piličių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba valdai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Saving Bld. Telef.: MAIN 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas mūsų specialybė.

Kambarių Popieravimas Namų Maliavojimas

16908 Endora Road Telefonas:

KENmore 1-8794 Cleveland, Ohio

JONAS G. POLTER

Lietuvis Namų Maliavotojas

Popieruotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St. Telef.: POTomac 1-6899

LIETUVIŲ SALĖ

Išnuomojama

koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems parengimams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

DIRVA — vienatinis Lietuvių laikraštis Ohio valstijoje Kaina metams tik \$3.00.

'KAUNAS'

Batų taisymo dirbtuvė

1463 Addison Rd. (Wade Park kampas)

Savininkas Kazys Ivanauskas, lietuvis — naujakuris

Naujieta lietuvių moterims!

STYLETTE BEAUTY SALON

Lietuvaitės vedamas grožio salonas

1452 Addison Rd. Kampas Addison ir Wade Park 1452 Addison Rd. Kampas Addison ir Wade Park Telef.: UTah 1-7491

Nuolatinės bangos nuo \$5.50. Užtikrintas darbas. Atsinešusioms šį skelbimą nuolaida.

Miss Alvina Paulis Vedėja Kosmetologė

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park EX 1-8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

'DANCING'

Every Friday & Saturday at 'JACK'S BAR'

Known as the "Blackstone Club" featuring

Ronnie & his Polka Trio"

Popular Prices — No Cover — No Minimum Have a "Good Time" at a "Good Place"

7323 Wade Park Ave. EN 1-9212

SEVERANCE HALL

11001 Euclid Avenue

Sekmadienį, kovo-March 26 d., 8:30 val. vak.

ČIURLIONIO lietuvių tautinio meno ANSAMBLIO

BILIETUS PARDOUDA:

DIRVOS redakcijoje, 6820 Superior Ave. EN 1-4486

Šukų spaustuvių, 6802 Superior Ave. EN 1-4932

P. P. Mulioho įstaigoje, 6606 Superior Ave. TU 1-2345

I. J. Samo krautuvėje, 7007 Superior Ave. EX 1-3969

Lietuvių spaudos kioske, šv. Jurgio parapijoje sekmadieniais po pamaldų.

Severance Hall bilietų kasoje, 11001 Euclid Ave. CE 1-7300

LABAI SVARBU:

Vietos numeruotos. Kas pirsks bilietą anksčiau, tas turės didesnę pasirinkimą

PIRMASIS KONCERTAS AMERIKOJE

PROGRAMOJE

Lietuviškos dainos, tautiniai šokiai ir tautinė muzika.

Atlieka

Mišrus choras, moterų choras su kanklėmis, vyrų choras, mišrus choras su solistais ir su lietuviškų tautinių instrumentų orkestru.

ANSAMBLIO VADOVAS Alfonsas MIKULSKIS

ŠOKIŲ VADOVAI Aldona VALEIŠAITĖ ir Liudas SAGYS

KANKLIŲ VADOVE Ona MIKULSKIENĖ

REŽISIERIUS Petras MAŽELIS

Užsisakant bilietus iš kitų miestų ir visais kitais koncerto reikalais prašoma kreiptis į Čiurlionio Ansamblio valdybos pirmininką Juozą Stempužį, 1152 Dallas Rd., Cleveland, Ohio. Telefonas: TY 1-1900.